

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVII. évfolyam 181. szám — 1940 augusztus 10 szombat — Ára: 12 fillér

„Nagy-Romániának össze kellett omlnia a belső és külső erőpróbák súlya alatt“, írja a Völkischer Beobachter

„A salzburgi megbeszélések a józan észhez intézett felhívások voltak“
Nekivadult érzelmek-vezérelte stratégiák nem szállhatnak vitába a tengelyhatalmak tanácsával
Bukarest még nem küldte el meghívását a bolgár kormánynak,
a craiovai tárgyalások előkészületei félbeszakadtak

A németek 51 angol repülőgépet lőttek le a Csatorna felett Ujabb olasz előnyomulás Brit-Szomáliában

Napi beszámolóinkat egy igen jelentős német sajtómegnyilatkozás ismertetésével kell kezdenünk.

A „Völkischer Beobachter“ „Egy ábrándkép vége“ c. cikkében ezeket írja:

Románia kapta az oroszlátrészt a szentistváni birodalom örökségéből, Erdélyt, amely 1918 előtt váltakozva önálló volt, vagy magyar fennhatóság alatt állt és Bánátot. A magyar revizionisták szenvedélyes „Nem, nem, sohaja“ elsősorban a romániai magyarokra vonatkozott. Budapest és Bukarest között időnként drámaivá vált a feszültség. Ez fokozódott, amikor Csehszlovákia feloszlása kielégítette Magyarország követeléseinek egy részét. Romániának tehát Besszarábia és Észak-Bukovina átadása után még rendezetlen kérdése van, Erdély és Dél Dobrudda. Az 1914. évi 140.380 négyzet km-ről az 1919. évi 294.244 négyzet km-es 18 millió lelket számláló Nagyromániához vezető hatalmas ugráson rajta volt a természetellenesség vérsége. Nagyrománia, mintegy versaillesi teremtmény középkelt állam volt, amelynek össze kellett omlania éppen a belső és külső erőpróbák súlya alatt. Az idegen népesoporthoz tartozó 6 millió embert, 15 különböző nép tagjait lehetlenség volt végleg hozzácsatolni ehhez az államalakulathoz.

Amikor a nyugati kezesek megbuktak, ingadozni kezdett a szegényesen összeenyvezett építmény és sem hősiesség kiáltványok, sem katonai gesztusok nem tudták feltartóztatni a revíziót. A történelem ezen túlhaladt. Nem az erők, hanem az önmuralom, a jóakarát és valóságérték győz. Lehet, hogy az érdekelt számára nehéz lemondani valamennyi eszményéről. Az is magától értetődik, hogy a döntés óráiban új jelszavakba kapaszkodik, hogy enyhítse a sorsdöntő ítéletet. Ha Bukarest ezekben a napokban sajtójában kizárólag a lakosságcsere gondolatát népszerűsíti, a bulgáriai és magyarországi kicsiny népesoporthoz ténye majd visszavezeti a valósághoz, — a nem is 40 ezer magyarországi román nem egyenértékű a romániai több mint másfélmillió magyarral. Az áttelepítés eszméje nem tragikus órák rögtönzése, hanem nagyobb fokú rend feladata. A salzburgi megbeszélések a józan észhez intézett felhívások voltak. A megbeszéléseket nem az az elgondolás vezette, hogy gépiesen beaconsolódjanak ott, ahol 1914-

ben abbahagyták, vagy ahol 1919-ben elkezdték. A szellemi újárendezéshez csak a kölcsönös kiegyenlítés, a kölcsönös megbecsülés és kimélet alapja járulhat. Eppen ezért arra is szükség lesz, hogy a történelmi emlékeknek is bücsüt mondjunk, amelyek valaha valóságok voltak, de amelyek ma — még ha hivatástudat formájában is jutnának kifejezésre — csak újabb nyugtalanságot és újabb erőszakoskodást teremtenének. Egy népet csak akkor tölthet el hivatástudat, ha olyan nagy és erős, ha a nemzet feletti feladatait ellenőrzés nélkül, gátlásai és zavarásai nélkül tudja végezni. Délkelet európai államait a jövő együttélésük feletti önkéntes döntésre hívták fel. Felhívták arra, hogy az ábrándképet felváltásuk egy élő szerencsés megoldással.

EGY MÁSIK NÉMET FIGYELMEZTETÉS ROMÁNIÁNAK

A „Süd-Ost Echo“-ban olyan német személyiség, aki — a német lap szerint — különösképpen illetékes délkelet európai kérdésekben nyilatkozott, a következőket állapította meg: „Ha Németország és Olaszország hangsúlyozza, hogy nem szándéka Délkelet-Európa újárendezése ügyében vallott elveinek egyszerűen hatalmi szóval történő érvényesítése, hanem a megoldást az érdekeltek józan eszére akarja bízni, az érdekeltek óvakodjanak attól, hogy ebben a komolyság hiányát lássák, vagy éppen gyengeségre következtessenek belőle. A tengelyhatalmaknak ez a tanácsa ma már nem olyan dolog, amellyel nekivadult érzelmek vezérelte stratégiák vitába szállhatnak, vagy melyet belpolitikai hatalomra törők önkényesen felhasználhatnak.

GIGURTU RÁDIÓBESZÉDE

Zürichi jelentés szerint Gigurtu román miniszterelnök tegnap esti rádióbeszédéből és a román sajtó hangjából arra következtetnek, hogy a tárgyalások a részletkérdésekben fennálló nehézségek ellenére is eredményre vezetnek és nem Bulgária lesz az, amely a még vitás területi és pénzügyi kérdésekben a nagyobb engedményeket teszi.

A miniszterelnök rádióbeszédének két részét tartják figyelemreméltónak: először azt, amelyben elismerte, hogy a tengelyhatalmak Salzburgban és Rómában azt az óhajukat fejezték ki előtte, hogy

Románia jussal megegyezésre Magyarországgal és Bulgáriával, — másodsor pedig azt, hogy Romániának a legkedvezőbb politika, ha Berlin és Róma mellé áll.

Vannak hírek arról, hogy a miniszterelnök rádióbeszéde előtt Bukarest Berlinből és Rómából olyan jelentéseket kapott, amelyek engedékenységre fogják készíteni a román kormányt.

A DÉLKELET-EURÓPAI RENDEZÉS

kérdése változatlanul a külföldi sajtó érdeklődésének előterében áll. A svájci „Bund“ „Berlin gyors megoldást óhajtott Délkelet-Európában“ cím alatt Berlinből keltezett cikket közöl, amely a többi között így szól:

— Berlin és Róma nyilvánvalóan nemcsak területi tekintetben vár kiigazításokat, hanem ezen túlmenően elvárja a délkelet európai politika alapvető újjátékoztatását. Ez persze Magyarországot nem érinti, mert mint dunai hatalom kezdettől fogva a baráti tengelyhatalmak oldalára állt.

A „Basler Nachrichten“ Rómából keltezett magántáviratot közöl, amely szerint az olasz közvélemény érdeklődése láthatóan növekedésben van az erdélyi kérdés rendezése céljából folytatandó közvetlen magyar román tárgyalások iránt.

A „Giornale d'Italia“, a „Messaggero“ és a többi olasz lap részletes jelentéseket közöl a dunai és balkán-terület fővárosaiból. Az egyik ilyen jelentésből világosan kitűnik, hogy olasz részről nagy rokonszenvvel viseltetnek a magyar ügy iránt, ami azt jelenti, hogy a kérdés gyors megoldását kívánják és szívesen látnák, ha a trianoni szerződésben Magyarországgal szemben elkövetett jogtalanságot most a lehető legnagyobb mértékben jóvátennék.

A Bund bukaresti magánjelentésében azzal a magatartással is foglalkozik, amelyet a román közvélemény a Bulgáriával és Magyarországgal történő kiegyezés kérdése iránt tanúsít. A jelentés szerint néhány nap óta fokozódó mértékben kettős irányzat figyelhető meg.

Míg a román sajtó eleinte hangzottatta Románia készségét a megegyezésre, addig a legutóbbi napokban a lapok hangjának észrevehető megmerevedése állapítható meg mindenekelőtt Magyarországgal szemben.

OLASZ LAP HELYZETJELENTESE BUDAPESTRŐL

A „Corriere della Sera“ kiküldött tudósítója balkáni körútja során Budapestre küld helyzetjelentést, amelynek a lap a következő címet adja: „A megértés atmoszférája a tárgyaló államok között“.

— Budapestben — állapítja meg az olasz újságíró — kiadták a parancsot: „Tartózkodás“. Hivatalos körökben óvakodnak a legesekélyebb indiszkréciótól és csak annak megállapítására szorítkoznak, hogy Bossy látogatása nem jelentett többet, mint a tulajdonképpeni tárgyalásokat beharangozó aktust. Más forrásokból is azt lehet hallani, hogy a román kormány elég korlátolt felhatalmazást adott Bossynak.

Azt is tisztázni kívánják Budapestben, hogy amikor azt mondják, „az eszmeeserek a tengely jegyében folynak“, az alatt nem azt kell érteni, hogy Berlin vagy Róma közvetítő és technikai tanácsadó szerepét tölti be, hanem a tengelyhatalmak mint iránnyadó szemlézők kívánják a két ország békés megegyezését. Kiemeli végül a tudósító a magyar sajtónak Románia irányában használt higgadt hangját.

MI VAN A BOLGÁR-ROMÁN TÁRGYALÁSOKKAL

Míg az elmúlt napokban olyan jelentések cirkuláltak, hogy a román-bolgár tárgyalások annyira előrehaladtak, hogy Krajovában már csak a részletekben való megegyezés van hátra, addig tegnap már szinte negatív hírek érkeztek.

A „Popolo di Roma“-nak Zingarelli azt jelenti, hogy ellentétben bizonyos hírekkel, a bolgár küldöttség még nem utazott el Krajovába és erre nincs is meghívása. Nem igaz az sem, hogy Cadere követ már bejelentette volna második szófiai utazását. A románok ugyanakkor hangoztatják, hogy nem akarják visszaadni egész Dél-Dobruzzsát, tény azonban, hogy erről területről elhozzák a vasúti anyagot és elköltöztetik a hivatalokat.

A bolgárok a maguk részéről meg vannak győződve róla, hogy a kérdést végül is sikerül megoldani, már csak azért is, mert Bukarest ezzel kedvében akar járni Moszkvának is és szabad kezet akar magának biztosítani Magyarországgal szemben.

Belgrádi MTI jelentés szerint a pénteki jugoszláv sajtó érdeklődése fokozatosan fordul a román ese-

Négy Nemzet Kiállítása, Déri muzeum

Mega borozó

Osapó u. 39. ünnepélyes megnyitása ma este 8 órakor.
Örömmel várunk mindenkit
Dobár Mihály

menyek s ezzel kapcsolatosan a magyar és bolgár revíziós igények felé.

Az érdeklődés fokozódását kétségkívül Gigurto tegnapi rádióbeszéde váltotta ki, amelyet mind a Politika, mind pedig a Vreme csaknem egész terjedelmében, de minden kommentár nélkül közöl.

A Politika bukaresti tudósítója mértékadó helyről úgy értesül, hogy a román kormány mind a mai napig nem küldte el meghívását a bolgár kormánynak és ezért a craiovai tárgyalások technikai előkészítése abbamaradt.

A Politika szófiai tudósítója azt jelenti lapjának, hogy Cadere szófiai tárgyalásai után a Romániába induló bolgár bizottságot azonnal összeállították és ez a bizottság készen is áll az indulásra.

Szófiában úgy vélik, hogy a pénteki nap folyamán tisztul a helyzet és hogy a román kormány meghívása már tovább nem késik.

A Vreme szófiai jelentése részlekvélemény tudatában van a 22 év óta nyitvamaradt erdélyi kérdés fontosságának, Romában sem maradt hatás nélkül, hogy Magyarországon a román megszállás alatt elszünetelt károkért kártérítést követel.

A Vreme szófiai jelentése részletesen kitér Ganev ezredesnek, a dobudzsai kérdések legalaposabb ismerésének berlini repülő útjára. Ez a tudósító szerint annyival is inkább figyelemreméltó, mert a bolgár bizottság katonai szakértője éppen Ganev ezredes lesz.

BULGÁRIA RAGASZKODIK DOBRUDZSAHOZ

Ezt mutatja a „Mir” című vezető szófiai lap cikke, mely az egész Dél-Dobrudzsát követeli, mert a részleges rendezés igazságtalan lenne. A lap ehhez hozzáfűzi, hogy a kormánynak ebben a kérdésben nem is lehet megbeszéléseket folytatnia, mert úgy sem tehet engedményeket s nem mondhat le az 50 éven át Bulgáriához tartozó területeiről. Ez a terület Románia számára haszontalan, mert ezidőszent hadászati szempontból elvesztette jelentőségét. A bolgár nemzeti érület kielégítése a legbiztosabb garanciája a bolgár-román baráti kapcsolatoknak, amelyek olyan szerencsésen alakultak a balkáni háborúig.

ELLENTÉTES HIREK ÉRKEZTEK

a román kormányról. A NTI jelentése szerint a Vaszgárdából kizárt miniszterek, nevezetesen Budisteanu kultuszminiszter, Noveanu teltárügyi miniszter és Bideanu pénzügyminiszteriumi államtitkár lemondott. A király még eddig nem fogadta el a miniszterek lemondását.

A román félhivatalos, az Orient

Vígyszínház mozgó

Ma is az izgalmas és érdekfeszítő világhílm:

Pompei végnapjai

Főszereplők: Bernhard Goetzke, Korda Mária, Várkonyi.

Radio viszont a következőket jelenti: „Nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek, amelyek szerint a román kormányban változások várhatók.”

A német lapok azt írják, hogy Szomáliában aratott olasz győzelmek nemcsak katonai szempontból, hanem politikai szempontból is nagyfontosságúak, mert az afrikai benszülöttek szemében Nagybritánia tekintélyén esett csorba. Az afrikai olasz győzelmek ezért jelentenek nagy háladást a közös német-olasz cél felé.

AZ OLASZ SIKEREK

Brit-Szomáliában folytatódnak. Hargésát tegnap elfoglalták. A római Tribuna rámutat arra, hogy az olaszok voltak azok, akik a múlt században Brit-Szomáliát átkutatták és tudományos szempontból megvizsgálták. Az olaszok vették fel először az érintkezést a benszülött lakossággal és ők vették fel először a politikai és gazdasági kapcsolatokat ezzel az országgal. Így tehát csak az egyszerű igazság teljesedik be majd akkor, amikor a kelet-afrikai olasz birtokok közé bekebelezik a Brit-Szomáliaföldet.

ANGLIA OSTROMA

a légi térben és a tengeren szakadatlanul tart. Különösen nagyarányú akciókra került sor tegnapelőtt, melyekről a Német TI ezeket jelenti:

Az a nagyszabású támadás, amelyet a légihaderő és a haditengerészet Wight-szigetétől délre, a csatorna bejáratánál angol hajókaravánok ellen intézett, a jelentések alapján a két fegyvernem gondosan előkészített támadásának mondható. A német felderítő repülők már augusztus 7-én megállapították, hogy sok kereskedelmi hajó gyűlt össze, amelyeknek nyilvánvalóan a torpedórombolók és vadászgépek védelme alatt a csatorna veszélyeztetett dozeri övezetén keresztül a keleti part angol kikötői, mindenekelőtt a Temse-torkolat kikötői előtt kellett volna elhaladniuk. A haditengerészet az augusztus 8-ra virradó éjjel gyorsnászadokat küldött, hogy támadja meg ezeket a hajógyűlékezőket. Ezeknek sikerült is veszteség nélkül 3 angol gőzöst összesen 16 ezer bruttó regiszter tartalommal elsüllyeszteni. A legnagyobb csapást a légihaderő mérte augusztus 8-án a hajókaravánokra. A gondosan előkészített hadművelet keretében a Ju. 87 mintájú zuhanóbombázó megtámadta a hajókaravánt és sikerült egyedül egy hajókaravánból 12 kereskedelmi hajót, összesen 55 ezer bruttó regiszter tartalommal elpusztítania. Ugyanennek a hajókaravánnak 7 másik gőzösén súlyos károkat okozott. Más hajókaravánból még több hajót süllyesztett el úgy, hogy az angol hajózás vesztesége a német léghaderő nagyszabású támadása következtében mintegy 80 ezer bruttó regiszter tonnát tesz ki. Az angol vadászgépek a német vadászgépekkel heves harcra keveredtek és olyan súlyos veszteségeket szenvedtek, hogy végül ott kellett hagyniuk a csata színterét. A német gépek azonban győzelmesen hagyták el a csatateret.

A német léghaderő másik nagyszabású támadása a Dover előtti térben zajlott le. Itt egy erős angol léggömbzáratt kellett megsemmisíteni. A támadó gépek itt is lökéletesen megoldották feladatukat. Tizenkét angol záró léggömböt semmisítettek meg.

Az angolok a Wight-szigetektől és Dover előtti biztos megállapítások szerint legalább 42 vadászgépet veszítettek, míg a németek vesztesége, beleszámítva azt a két vadászgépet is, amely kényszerleszállást hajtott végre, öt vadászgépet volt. A brit légihaderő augusztus 8-án összesen 51 repülőgépet veszített. A németek összes vesztesége a már említett öt vadászgéppel együtt 12 gép volt.

APOLLO FILMSZÍNHÁZ

Előadások: Hétköznapokon d. u. 5, 7, 9, ünnep és vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor. Pénztári órák: Hétköznapokon d. e. 11 órától 1-ig, délután 4 órától, ünnep és vasárnap d. e. 11 órától folytatódólagosan.

Ma, szombaton és holnap vasárnap utoljára A legidősebb nagy magyar filmsiker!

Erdélyi kastély

Az erdélyi magyarság küzdelmes élete az idegen elnyomás alatt.
Szereplők: Fágér Antal, Tasnády Mária, Greguss Zoltán, Gozon Gyula stb.
Kisrő műsor: 1. A munka akrobatái.
2. Magyar Világhíradó.
Telefon: 25-09

Anglia kiűrti Sanghajt és visszavonja csapatait Észak-Kínából

London, augusztus 9. A Reuter Iroda illetékes helyéről szerzett értesülése szerint az angol kormány közölte a japán kormánnyal, hogy visszavonja a Sanghájban és Észak-Kínában állomásozó angol csapatokat.

Az Egyesült Államok is értesítést kaptak az angol kormánynak erről a lépéséről.

Londonban megjegyzik, hogy a mintegy 1500 főnyi angol haderő eredeti célja az angol javak védelme volt a sanghaji nemzetközi negyedben a kínai banditák ellen. A japán háború fejleményei azonban fölöslegessé tették ezeket a csapatokat, amennyiben eredeti feladatuk időközben tárgytalanná vált.

Az angol kormány elhatározta, hogy haderejének ezt a részét másutt használja fel. (MTI.)

Egy másik Reuter jelentés elmondja, hogy Sanghájban 1927 januárjától tartózkodnak angol csapatok. Akkor 20 ezer angol katona érkezett Sanghájba a nemzeti engedményes terület megvédésére. Abban az időben ugyanis kommunista csapatok vonultak fel a Jankese-folyó mentén és egész Kínában mindenütt nagy zűrzavar uralkodott. Az angol engedményes terület most valószínűleg sanghaji önkéntesekből alakult osztagok őrzik majd.

Ha Rómát bombáznai mernék az angolok...

Róma, augusztus 9. A Stefani Iroda diplomáciai szerkesztője írja: Egy londoni lap ismét feleleveníti azt az eszmét, hogy angol repülők bombázzák Rómát. Ez a fenyegetés az olaszokat teljesen hidegen hagyja. Anglia azal állítja magát, hogy uralkodhat a Földközi tengeren, mivel szemben azonban flottája, az olasz partoktól távol-

levő támaszpontokban kénytelen horgonyozni. Ha azt hiszik, hogy megfeszítik az olaszokat, akkor megint csalódásban ringatják magukat. Ha Róma bombázását megvalósítanák, az olasz gépek azonnal kíméletlen megtorlással élnek London és más angol városok ellen. (MT)

Nagy légi csata az olasz és angol gépek között

Valahol Olaszországban, aug. 9. A Stefani Iroda különtudósítója jelenti, hogy az angol légi erő az olasz vadászrepülőgépektől és bombavetőktől az utóbbi napokban szenvedett súlyos veszteségek után csütörtökön nagyobb arányú támadásra szánta el magát.

Egy huszonhét rendkívül gyors Gloucester-Gladiátor gépből álló alakulat indult támadásra, de tizenhat olasz vadászrepülőgép felvette velük a harcot és heves légi csata zajlott le a két alakulat között. Az ellenség számbeli fölényével szemben az olasz repülők ismét fényes diadalt arattak. Az angolok néhány perc alatt öt gépet veszítettek, melyek olyan hirtelen zuhantak le, hogy a

pilótáknak idejük sem volt az ejtőernyők használatára. Olasz részről egyetlen gép volt a veszteség, egy másik gépet is találat ért, de ennek sikerült olasz területen földreszállania. A többi tizenegy olasz repülőgép a megmaradt huszonkét ellenséges repülőgép elfűzése után sértetlenül -tért vissza kiinduló pontjára.

Az olasz lapok jelentése szerint a csütörtöki légiütközet során Poli repülő őrmester különösen nagy lelkierőrel tett tanúságot. Az olasz repülő súlyosan megsebesült a karján, mégis maga vezette vissza szerencsésen gépet a repülőterre. A leszállás után karját azonnal amputálni kellett.

Anglia Newyorkba küldi a román aranyat

Stockholm, aug. 9. A Dagens Nyheter Londonból származó jelentése szerint a londoni kormány nem hajlandó kiadni a hárommillió font román aranykészletet, amelyet a bukaresti kormány eddig letétbe helyezett Londonban. Anglia a román aranyat Newyorkba szándékozik küldeni. (MTI.)

Tárgyalások Indokínáról

Genf, augusztus 9. Vichyből érkezett hír szerint a francia külügyminiszter csütörtökön kihallgatáson fogadta a japán nagykövetet. Francia politikai körökben feltételezik, hogy a megbeszélésen Indo-Kína kérdésével foglalkoztak.

Marseille, augusztus 9. A francia-japán kapcsolatokkal összefüggésben a külföldi sajtóban különböző megjegyzések jelentek meg. Illetékes helyen hang súlyozzák, hogy a két kormány már régebbi idő óta igyekszik megalapozni a francia-japán jóviszonyt a távolkeleti kérdésekkel kapcsolatban. Június végén a helyi hatóságokkal történt megállapodás keretében Indokína kormánya elzárta a Kína felé eső határt. Ugyanakkor gazdasági bizottság ment Indokínába a Japánnal kötendő gazdasági megbeszélésre.

Newyork, Itteni közlések szerint Anglia az Egyesült Államokban eddig kerekén 2 milliárd dollárnyi hadianyag megrendelést tett. A megrendelésnek azonban még csak alig felét szállították le.

51 repülőgépet lőttek le a németek Anglia partjainál

28 brit hajót eltaláltak.

Berlin, aug. 9. A német véderő főparancsnokság jelent: Gyorsnászádink — mint ismeretes — az augusztus 8-ra virradó éjjel megtámadtak egy erősen biztosított hajókaravánt. Bár a kereskedelmi hajókat ellenséges rombolók, más órhajók és maguk az erősen fel-fegyverzett gőzösök is hevesen védekeztek, sikerült egy 8000 tonnás tartályhajót, egy 5000, valamint egy 4000 tonnás gőzöst elsüllyeszteni. Egy kisebb tartályhajó lángbaborult, Gyorsnászádink sértetlenül tértek vissza.

Augusztus 8-án német zuhanóbombázó kötelékek vadász- és romboló repülőgépek védelme alatt Vight szigetétől délre támadást intéztek, déli tengeri haderőkkel erősen biztosított angol hajókaravánok ellen.

Mint már közölték, csupán egy hajókaravánból 12 kereskedelmi hajót süllyesztettünk el, összesen mintegy 55.000 tonna ürtartalommal, 7 további kereskedelmi hajót pedig súlyosan megrongáltunk. A léghaderő által esütöttökön eltalált angol hajók száma összesen 28.

Dover közelében Messersmidt-

repülőgépeink megsemmisítettek 12 ellenséges záróléggömböt.

A német légitámadásokkal kapcsolatban nagyobb légi harcok fejlődtek ki, amelyek során Vight szigeténél Dover előtt összesen 49 angol repülőgépet, köztük 33 Spitfire-gépet lőttek le a német vadász- és rombolórepülőgépek. Tíz repülőgépünk elveszett, kettőnek kényszerleszállást kellett végeznie.

Harci repülőgépeink az éjjel támadást intéztek a liverpooli és brightoni repülőgépipar, valamint délangliai kikötők, repülőterek és légvédelmi állások ellen. A légi akciók elhelyezését tervszerűen folytatjuk az angol kikötők előtt.

Angol repülőgépek az elmúlt éjjel különböző helyeken behatoltak Nyugat-Németországba. Erős légvédelmünk az ellenséges repülőgépek egy részét visszafordulásra kényszerítette, vagy megakadályozta a bombák ledobásában.

Egyes ledobott bombák lényegesen kárt okoztak épületekben és a mezőkön. Csupán egy kis határmenti helységben sebesültek meg emberek. A légvédelmi tüzérség lelőtt két ellenséges repülőgépet.

Olasz hadijelentés

Harkisa elfoglalása — Diadalmas légi esata a kirenaikai határon

Valahol Olaszországban, aug. 9. Az olasz főhadiszállás 61. közleménye:

Észak-Afrikában a kirenaikai határon 16 vadászrepülőgépünk elkeseredett esatát vívott 27 angol repülőgéppel. Az ellenség számbeli túlsúlyával

szemben hős pilótáink öt angol gépet lelőttek. Két olasz repülőgép nem tért vissza kiindulópontjára.

Brit-Szomaliföldön esapatink elfoglalták Hargeisát.

Letartóztatások Bukarestben rémhírterjesztés miatt

Bukarest, aug. 9. A belügyminisztérium utasítása alapján őrizetbe vettek több bukaresti újságírókat és számukra a miniszter kény-

22 nagyrészt zsidó, állástalan újságírókat, mert az illetők az államérdekkel ellentéző híreket terjesztettek.

A letartóztatottak között van Socor, a néhány éve megszüntetett Adeverul című zsidó lap volt szerkesztője is. (MTL)

Bukarest, aug. 9. A román fővárosban változatlanul veszélyeztetni a közbiztonságot a rémhírek tömege. A belügyminisztérium és a politikai rendőrség megfeszített erővel harcol, hogy helyreállítsa a nyugalmat. Ennek a küzdelemnek a során — a pénteki lapok jelentése szerint — ismét igen nagyszámú internálás történt.

Rátky pensió

Budapest, VII. Rákóczi u. 36. Rókussal szemben. Összkomortos, elegáns, folyóvizes balkonos uccai szobák. Elsőrendű, kivánatra diétikus eláttással is. A főváros középpontjában, villamos és autóbusszkozekedési megállóhelyeknél. Kellően urt otthon, mérsékelt árak. A landó vendégeknek kedvezmény. Telefon 352-097. Diktalan lift.

szelakhelyet jelölt ki. Az indoklás szerint az intézkedést hamis hírek forgalombahozatala miatt tették.

Bukarest, aug. 9. (Német Távtrati Iroda.) Romániában letartóztatottak s gyűjtőtáborba szállítottak

Megalakult a francia politikusokat felelősségre vonó legfelsőbb törvényszék

Riomból jelentik: A francia legfelsőbb törvényszék, melynek feladata lesz az egyes politikusok háborús felelősségét megállapítani, csütörtökön délután ült először egybe. Az első ülés színhelye a Berry hercegi család XV. századból származó palotája. Az ünnepélyes ülés körülbelül félórát tartott. Alibert francia igazságügyminisztert a városka határáról egészen a kastélyig motorkerékpárossal díszkísérettel követte. Nagy pompával fogadták Alibertet a kastély monumentális lépcsőházában, majd a miniszter és kísérete felment az emeleten lévő díszterembe. Ezt a termet azonban nem használják majd a tárgyalások színhelyéül, ha-

nem a perbeszédüket a földszint egyik kevésbé díszes szobájában tartják meg.

Az ünnepélyes ülésen a francia igazságügyminiszter mindenekelőtt felolvasta azt a rendeletét, amellyel a legfelsőbb törvényszéket felállította és feladatát megjelölte. Utána kinevezte a törvényszék elnökévé Cao is tanácselnököt, aki az igazságügyminiszter kezébe letette az esküt. Ezt követően a tanács egyes tagjaiból az esküt már az elnök vette ki. Az eskütelés után a bíróság legközelebbi ülését a jövő hétre tűzte ki. Valószínűleg kezdő fogja a francia kormány megjelölni, kiket állít ez elé a bíróság elé.

Az amerikai szenátus megszavazta a nemzeti gárda tagjainak behívását

Washington, aug. 9. A szenátus 71 szavazattal 7 ellenében elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely felhatalmazza Rooseveltt elnököt, hogy a nemzeti gárda tagjait és a tartalékosokat tényleges szolgálatra hívja be. A most a képviselőház

előt utalt javaslat e csapatok felhasználását a nyugati féltekére, az Egyesült Államok birtokaira és a Fülöp-szigetekre korlátozza. Rooseveltt ezzel kapcsolatos teljhatalma 1942 júliusában lejár.

Mesebeli herceg

A z új serif f

Lillian Harvey új filmje MA fél 7 és 9 órakor a METEOR mozgóban. Holnap: Préri kapitánya.

Rendelet az üzletek köznapokon való nyitvatartásáról

Elfogadta a 36-os bizottság

Budapest, augusztus 9. Az 1931. évi 26. tc. alapján megalakult 36 tagú országos bizottság pénteken délután Ivády Béla elnöklésével ülést tartott. Az ülésen a kormány tagjai részéről Varga József iparügyi miniszter, a földművelésügyi minisztérium képviselőjében Lukács Béla államtitkár, a kereskedelmi minisztérium részéről pedig Törley Bálint államtitkár jelent meg.

A napirend első pontjaként Rankay Ferenc előadó ismertette az üzle-

teknek köznapokon a nap meghatározott szakában kötelező nyitvatartása tárgyában kiadandó rendelettervezetet. A kormány rendelettervezetét a bizottság kisebb módosításokkal elfogadta.

Ezután Koós Zoltán előadó ismertette a m. kir. minisztérium 5610—1940. M. E. sz. rendeletét az elpusztított vadállomány helyreállítása végett szükséges intézkedések tárgyában. A bizottság a rendeletet tudomásul vette. Az ülés délután félhat előtt ért véget.

Romániában kihirdették a zsidótörvényt

A törvény három osztályba sorozza a romániai zsidóságot és megtiltja a vegyes házasságot

Bukarest, augusztus 9. (Német TL) Károly király csütörtökön kihirdetett két alapvető törvényt a romániai zsidókérdés rendezéséről.

Az első törvény a zsidó lakosság jogi helyzetét szabályozza. E törvény indokolása szerint Romániában a zsidókérdés politikai, jogi és gazdasági kérdés. A zsidóság az ország lakosságának tíz százaléka. A törvény a zsidókérdést a zsidósághoz való vérszerinti tartozandóság alapján rendezi. A törvény indokolása utal arra, hogy már az 1938. évi alkotmány is jogi és politikai különbséget tett a románfajúak és a román állampolgárok között.

Maga a törvény zsidónak nyilvánítja a következőket: a zsidó vallásúakat, a zsidó vallású szülők gyermekeit, zsidónő törvénytelen gyermekeit, keresztény anya és ki nem keresztelkedett zsidó atya gyermekeit, végül azokat a zsidó asszonyokat, akiknek keresztény férjük van, de a Nemzet Pártjának megalapítása előtt legkésőbb egy évvel tértek át keresztény vallásra. A törvény értelmében a felekezeten kívüli zsidó fajtájúak is zsidóknak tekintendők. A törvény kimondja azt is, hogy az ezután áttérő zsidók jogi helyzetén az áttérés ténye nem változtat.

A törvény a romániai zsidóságot három osztályba sorozza. Az első osztályba tartoznak azok, akik 1918 december 30. után jöttek Romániába. A második osztályba tartoznak azok, akik ezelőtt az időpont előtt személy szerint román honosságot kaptak, továbbá, akik Románia háborúiban a román hadsereg tagjaiként tűzvonalban harcoltak. Ide tartoznak továbbá a sebesüléseket szenvedett zsidók, a kitüntettek, valamint Románia háborúiban elesettek gyermekei. Valamennyi többi zsidó a harmadik osztályba tartozik. Ezek tehát a régóta Romániában élő zsidók, akik azonban semmiféle háborús teljesítménnyel nem tüntették ki magukat.

Az első és harmadik osztályba sorozott zsidók nem lehetnek köztisztviselők és nem folytathatnak olyan foglalkozást, amely természeténél fogva kapcsolatban van a közhatalnoksággal. Így nem lehetnek közjegyzők, ügyvédek, szakértők és hasonló foglalkozásúak.

Ezek a zsidók nem lehetnek tagjai köz- vagy magánvállalatok igazgatóságának. Hasonlóképpen nem lehetnek a hadsereg tagjai sem. Mozgóképességűket, könyv- vagy lapkiadóvállalatokat nem vezethetnek és ezeknek nem lehetnek tulajdonosai. Végül nem lehetnek tagjai a román testvér egyesületeknek sem. Az első és harmadik osztályba tartozó zsidók a hadkötelezettség helyett külön adót fizetnek, vagy munkaszolgálatot teljesítenek.

Romániában a zsidók falusi községekben nem szereshetnek ingatlant. A földművelésügyi minisztérium felhatalmazást kap az ilyen földbirtokok kisajátításához a szükséges lépések megtételére. A zsidók azonban a kisajátítás előtt ezeket a földbirtokaikat vérszerinti románoknak eladhatják. Falusi községekben a zsidók ezenkívül ipari vállalatokat sem szereshetnek.

A zsidóknak tilos neveiket román névre változtatniuk. A zsidók számára külön rendezik az iskolai oktatást.

A második törvény megtiltja az első törvény értelmében zsidóknak tekintendő egyének és vérszerinti románok házasságkötését. Ilyen házasságok a külföldön sem szabad kötni.

„Halász“-féle vendéglő és szálloda

üzlet

eladó - á t a d ó

Margitfürdő mellett.

Két román katonai repülőgép lezuhant

Bukarest, aug. 9. Balásfalva mellett egy katonai repülőgép, amelyben négy katona foglalt helyet, lezuhant. Mind a négy katona szörnyethalt.

Aranyosgyéres közelében szintén lezuhant egy román katonai repülőgép, amelyet egy őrnagy vezetett. Az őrnagy életét veszítette.

Négyórás minisztertanács

BUDAPEST, augusztus 9. A kormány tagjai gróf Teleki Pál miniszterelnök elnöklésével péntek délután 9 órakor minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács folyó kormányzati ügyeket tárgyal és egy óra-
kor ért véget.

Rendeletek

A Hivatalos Lap szombati száma az ellenőrzés országos kormánybiztosának két rendeletét közli. A rendeletek a burgonyakereskedelemben a nagy- és kiskereskedők által felszámítható legmagasabb kereskedői ár-rés szabályozásáról szólnak.

A Hivatalos Lap szombati száma az értelmiségi munkanélküliség ügyei kormánybiztosának két rendeletét közli. Az egyik az ócska vas- és fémkereskedelmi szakmában átképző tanfolyam szervezéséről, a másik a kereskedelmi továbbképző tanfolyam szervezéséről szól.

Borzalmas robbanás egy olasz löszerraktárban

Harminckilenc halott és többszáz sebesült.

Római jelentés szerint a Piacenzában történt robbanás igen súlyos volt mert a halottak száma 39 és a sebesültek száma száz. Kétszer egymásután történt nagy robbanás és a város nagyrésztében az ablakok betörték, egy kaszárnya, mely közel épült a löszerraktárhoz, súlyosan megrongálódott. A rak-tárépületben levő laboratórium is teljesen elpusztult. (Az olasz hadügyi államtitkár a helyszínre utazott, hogy jelen legyen a vizsgálatnál.

Olezernegy száz pengőért eladott 12.000 liter Dunavizet

Budapesten letartóztatták Benvenuti Carlo 31 éves magántisztviselőt, aki Reiszmann Ferenc Soroksári úti benzinkútkezelőnek eladott használt benzines hordókban 12.000 liter Dunavizet. A benzinkútkezelőnek azt mondta, hogy a Sirály nevű dunai hajó főgépezése és módjában van 12.000 liter benzint eladni. A vásárt megkötötték, zsebreletette az 5400 pengő vételárát és átadta a vízzel telt benzines hordókat. A csalásra hamarosan rájött a benzinkútkezelő és az ügyet megjelentetve az alaposan utálgatni kezdte. A rendőr előállította őket a kapitányságra és így került nyilvánosságra a benzincsalás esete.

A balti találkozás

Riga. A három balti országnak a Szovjet Unióba történt bekebelezése következtében a három balti ország belföldi diplomáciai képviselőit megszüntették. A lett, az észt és litván külügyminiszter a szovjet külügyi népbiztosság államtitkárai lettek.

Csak egy mosoly

CIRKUSZBAN

Nagy botrány és veszekedés tört ki a cirkusz öltözőjében.

— Mi az, mi történt itt? — ugrik he izgatottan az igazgató.

— Megint az erőművés — panaszkodik a gumiember. — Levelet írt szerelmesnek és valahányszor hibát csinál a helyesírásban, mindig velem akarja kiradírozni a felesleges betűket!

Bolgar-magyar kapcsolatok kimélyítése

Szófia. A magyar-bolgar kulturális egyezmény megkötésére irányuló tárgyalások eredményesen befejeződtek.

Szófia, augusztus 9. A Budapestről visszaérkezett Lipovanski képviselő felkereste a képviselőház elnökét és töltöcsolta előtte a magyar képviselőház elnökének baráti üdvözlését. A magyar képviselőház elnöke élénk rokonszenvvel beszélt a bolgar népről és méltatta a bolgárok alkotó tulajdonságait. — A magyar képviselőház elnöke kifejezte azt az óhajtát, hogy a magyar és bolgar parlament tagjai kölcsönösen látogassák meg a másik ország fővárosát. A képviselőház elnöke kifejezte azt a reményét is, hogy személyesen is elmehessen Bulgáriába.

Lipovanski majd beszámolt a magyarországi élményéről Filov miniszterelnöknek és Zagorov kereskedelmi miniszternek. Lipovanski Magyarországon alkalma volt tárgyalni a pénzügyi, kereskedelmi és földmívelésügyi miniszterrel a bolgar-magyar gazdasági kapcsolatok kimélyítésének lehetőségéről s ezzel kapcsolatosan bolgar-magyar gazdasági kamara felállításáról.

Beomlott a budapesti Ferdinánd híd

Budapesten tegnap délután súlyos szerencsétlenség történt a Ferdinánd-híd átépítési munkálatainál. A Podmaniczky uca 59. számú házsal szemben levő részén dolgoztak a munkások. Itt egy húszméteres ívbolt bontását kezdték meg. A délutáni órákig zavartalanul folyt a munka. A szerencsétlenség félhárom órakor következett be. Ekkor a húszméteres ív hatalmas robajjal összeomlott. A közelben dolgozó munkások odasiettek, hogy a romok alatt heverő társaikat kimentessék. A helyszínre nemskára megérkeztek a mentők és a tűzoltók,

majd nem sokkal később a rendőri bizottság. Megfeszített munkával sikerült először Cseh Miklós 38 éves, majd a hatalmas kövek eltakarítása után a súlyosan sebesült Lengyel József kubitkóst kiszabadítani. Az eddigi vizsgálat szerint a bontásnál használt benzínmotoros kompresszor dolgozott olyan erős ütemben, hogy valószínűleg az általa okozott erős megrázkódtatás miatt következett be a szerencsétlenség. A munkások névsorát is átnézik még, hogy nem-e hiányzik valaki még a munkások közül.

A hazatérő saarvidéki lakosság hősi visontagsága

A Saarvidéken és a Saarpfalzban megkezdődött a visszatelepítés annak a hatszázezer embernek, akiket a háború kezdetén a kiűritési parancs folytán el-távolítottak otthonukból. A Berliner Börsenzeltung most ismerteti a kiűrités megrendítő részleteit és a visszatelepítés módjait.

A múlt év szeptember harmadikán érkezett a parancs, hogy a hadizóna egész lakosságát el kell távolítani. Ez azt jelentette, hogy a Saarvidéken és a Saarpfalzban hatszázezer embernek el kellett hagynia lakóhelyét néhány órán belül. Az őrjáti népvándorlás megszervezése a párt feladata volt. A francia menekültek borzalmas tragédiája utólag igazolta, milyen fontos volt, hogy a francia határ közelében fekvő német vidékeken idejében megtörténtek a körültekintő és nagyvonalú előkészületek a fegyveres konfliktus esetére.

A FEGYELMEZETTSÉG CSODÁI

Már szeptember elsején parancs érkezett, hogy a betegeket az ország belsejébe kell szállítani. Szeptember harmadikán megkezdődött a német hadsereg felvonulása a határ mentén. Valamennyi rendelkezésre álló út a menetelő csapatok számára volt fenntartva és az ellenkező irányból induló polgárság részére csak két utat lehetett részben szabad badd tenni.

Az említett napon szörnyű forráság volt. Délután három órakor adta ki a körzeti vezetőség a kiűritési parancsot azzal, hogy két órán belül útra készen kell lennie mindenkinek. Azért adtak ilyen rövid terminust, hogy az otthonukból távozók csak a legszükségesebbet vihessék magukkal, nehogy az úton összerokadjanak a túlságos teher alatt. Mindent úgy kellett hagyni, ahogy volt. Ez volt a népközösség komoly próbatétele és a próbát csodálatosan megállta a német lakosság.

Az indulás előtt néhány perccel hatalmas zivatar keletkezett amelyet évek óta nem éltek át ezen a vidéken. A gyűlékező helyeken mozdulatlanul álltak a menetre kész emberek. A merzigi pályaudvaron ott állt a zsúfolásig megtömött kőlvononat. Ekkor egy villám becsapott a gyűjtőszinorra, amely a Saar-hídjának felrobbantásra előkészített hídfőjéhez vezetett. Borzalmas robbanással repült levegőbe a híd. A sokezer menekülő a pánik legkisebb jele nélkül fogadta az eseményt és a csoportok megindultak a zuhogó esőben, villámlás ér dörgés közben — énekelve. Tizenöt-húsz kilométer távolságot kellett gyalog megtenniük az első pihenőhelyig. Azok a férfiak, akik a kiűritést irányították, még ma is meghatódva, bámulattal eltelve emlékeznek vissza a lakosság viselkedésére.

MEGMENTIK AZ OTTHONHAGYOTT VAGYONT

A hatszázezer embert különböző vidékeken helyezték el az ország belsejében.

Közben megindult az akció, hogy megbízható párttagok és a hadsereg segítségével megmentsék az eltávoztak otthonhagyott vagyonát. A legelőkről összeterték az állatokat és a jószágokat leírhatatlan nehézségek között szállították el az ország belsejébe. A természet elenséges tüzeles közben learatták a szőlőkben megnyesték a venyigéket, mert különben nyolc esztendőig terméketlenek maradtak volna a tőkék. A megbízott párttagok házról-házra jártak és összegyűjtötték a távollevők elszállítható holmiját.

A saarvidékiek most boldogan fogadják a hírt, hogy visszatérhetnek otthonukba. A visszaszállítás a legnagyobb rendben történik, természetesen most már nagyobb kényelemmel. A háború aránylag nem sok kárt okozott otthonukban és e kárt a vezér és a kancellár intézkedése szerint teljes értékben megtérítik. Rövidesen újból békeken élhetnek és dolgozhatnak otthonukban.

A tábori posta története

A történelem hivatalosan az 1716-os esztendő isméri el a tábori posta keletkezési évének. A mai modern tábori posta a régi porosz tábori postából ered van azonban a német bírodalmi okmánytár birtokában egy okmány, melyből kitétnik, hogy már a harmincéves háborúban létezett a tábori postához hasonló intézmény.

A porosz eredetű tábori posta 1870-71-ben, tehát már hetven évvel ezelőtt kapta meg mai szervezetének alapvető elveit. Akkor több mint százmillió levelet kézbesített ki a frontra. A világháborúban a német tábori posta naponta a 15 millió levelet szállított, ami harmincöt-száz több kézbesítést jelent, mint az 1871-es esztendőben. Hetven évvel ezelőtt, körülbelül 2300 tábori postás dolgozott a fronton, míg a világháborúban 5400 is kevésnek bizonyult. 1914 aug. hónaptól 1915 július hónapig a német tábori posta 2,4 milliárd levelet, az egész világháború tartama alatt pedig 29 milliárd küldeményt kézbesített.

Az 1939-es háború új megoldásra váró kézbesítési problémák elé állította a tábori postát. Míg a világháborúban a hegyitűzéségek tábori postája okozott nagy gondot — hiszen legtöbbször csak ökrös-szekerek segítségével tudták rendeltetési helyükre eljuttatni és néha 14. napig is tartott, míg a küldemény a címzett kezébe került —, addig a modern villámháborúban a mozgógépek gyors megtalálása volt a megoldandó feladat.

Az idők és háborúk jellegei változnak de a tábori posta úgy a múltban, mint ma a front és a háza kapcsolatát jelenti. A belső és külső front egysége pedig a legnagyobb részét a tábori posta áldásos munkájának köszönhető.

Mit veszítettek a magyar birtokosok Erdélyben?

Románia Trianon után magasabb kultúrájú mezőgazdasági területet kapott Erdélyben, mint amilyennel rendelkezett. A termelés színvonalán kívül a szociális viszonyok is merőben mások voltak. A román mezőgazdasági lakosság szinte a legutolsó időkig a bojáruralom súlyos terheit viselte és évszázadokkal ezelőtt ez volt az oka főleg a román népelem Erdélybe való szivárgásának is.

„Törvényes alapon” csak 1,6 millió katasztrális hold földet vehettek volna igénybe a románok Erdélyben, ezzel szemben hivatalos statisztikájuk szerint is 3,118.570 holdat sajátítottak ki a magyar tulajdonosoktól. Intézkedések halatlan pusztítást végeztek a magyar földvagyonban. Így Tordaaranyos megyében a kisajátítások előtt 150.000 k. hold föld volt magyar kézen, ebből azonban csak 39.590 k hold maradt meg a többi a románok kapták. Máramarosban Pop Simon, hírhedt román agitátor 33.000 holdjából semmit sem vettek el, de a magyar birtokosok földjeit újabb s újabb felülvizsgálatok során kisajátították.

Az igénybevett birtokokból magánbirtok volt 2,906.073 hold, állami birtok pedig 212 ezer 497 hold. Kiskükküllő-szélplakon az unitárius egyház 23 holdjából is elvettek. Ugyanez történt Magyarorszáron is, hol az unitárius egyház s iskola 53 holdjából 19 holdat a román egyháznak adtak. Tarcsafalván az unitárius egyház és iskola 150 holdjából 128 holdat vettek el. Fogarason a két lelkeszt s iskolát tartó református egyháznak egész földbirtokát kisajátították 32 hold kivételével. Vég nélkül lehetne folytatni ezeket az intézkedéseknek ismertetését, melyek kifejezetten a magyarság tönkretételét célozták. Nemcsak a magyar birtokosokra, hanem Erdély gazdasági életére is óriási kárt jelentett a románok eljárása, mert annak következtében a mezőgazdasági termelés csökkent és a lakosság elszegényedett.

Hány visszatelepíthető magyar él külföldön?

Amióta Németország megkezdte az egyes államok területéről való visszatelepítést az anyaországba, mindegyre több szó esik a világ minden részébe elszármazott magyarság hozzájárulásának az anyaországba leendő visszatelepítéséről.

Hangsúlyozzuk, hogy nem lakosság-cserére gondolunk, hanem kifejezetten a **külföldi országokba elszármazott magyaroknak a visszatelepítésére!** Ebből a szempontból fontos tehát mindenképp pontosan tudni a künnél magyarok hozzávetőleges számát.

Az Északamerikai Egyesült Államokban van mintegy 500.000 magyar lélek, Kanadában 60.000, Argentínában 15.000, Brazíliában 50.000, Amerika többi részeiben 20.000, Ázsiában 4000, Afrikában szintén 4000, Oromániában mintegy 160.000, Franciaországban 30.000, Belgiumban 10.000, Oroszországban körülbelül ugyancsak 10.000, Oszterbiában (Jugoszláviának abban a részében, amelyik nem tartozik Magyarországhoz) 6000, Németországban 9000, Európa többi részében 10—15.000, vagyis a visszatelepítés kiindulási alapja mintegy 900.000 ember, azaz csaknem egymillió lélek.

— A jugoszláv külügyminisztérium sajtóosztályának főnökéül Stevanovits Milán követségi tanácsost neveztek ki. Stevanovits éve-kig működött Budapesten a jugoszláv követségen és budapesti hivatalos körökben, valamint a társadalmi életben nagy rokonszenvet és kitűnő barátokat szerzett.

— Bars-Hont vármegyében megkezdtek a sokgyermekes vitézek letelepítését. Elsőül a verebélyi járás öt községében, Barsfüss, Mellek, Nemesdicske, Ohaj és Rendve községben, illetve a hozzájuk tartozó majorokban telepítettek le 15 sokgyermekes vitézi családot Szegedről és néhány heves-megyei községből.

Idegösszeomlás miatt szívenlőtte magát egy debreceni próbarendőr

Három alvó társa mellett lett öngyilkos.

Megdöbbenő öngyilkosság történt tegnap a kora reggeli órákban a debreceni rendőrség második emeleti rendőrlégénység szobájában. A rendőrök posztolási idejük lejártá után ebbe a szobába tértek vissza pihenésre.

Péntekre virradó hajnalban, hat óra tájban érkezett haza a szobába Ács (Galvács) László 27 éves próbarendőr. Szobája előtt ott találta a takarítást végző asszonyt, akit megszólított:

— Kár volt ilyen korán kitakarítani, Horváth néni — mondotta. Lesz itt nemskára még takarítani való.

Ács László szabadnapos volt előző nap déltől kezdve és ezért a takarítóasszony megkérdezte tőle:

— Talán mulatni tetszett mostanig?

— Igen, — felelte mosolyogva Ács László. — Most kimulattam magamat egyszersmindenkorra. Ugy sem mulatok én többet már...

Azzal bement a szobájába, ahol három társa a fekvő helyeken mélyen aludt. Kigombolta kabátját és végigheveredve ágyán, szolgálati revolverével mellébe lött... Nem telt el három perc attól az időtől, hogy Ács László hazatért, amikor a lövés eldőrdült. A szobában alvó rendőrök riadtan ugrottak fel és odaszaladtak Ács László ágyához, de a folyosóról is nyomban betódultak az ott tartózkodó rendőrök a lövés zajára.

Ács László nyitott szemekkel, kigombolt kabátal feküdt ágyán. Melléből vastag sugárban patakzott a vér. Mikor feléje hajló karkarsait meglátta, kétszer megmozdult a szája és mondani akart valamit. A következő pillanatban már halott volt. A lövés, mely pon-

tosan a szív irányába hatolt be, másodpercek alatt végzett a fiatal, életerős rendőrrel.

Nyomban megtörtént az intézkedés, az ügyeletes rendőrorvos megvizsgálta Ács László testét, de már csak a beállott halált konstatahatta.

Ács László felvidéki fiatalember volt, nemrég került a rendőrség szolgálatába. A pécsi rendőriskolából pár hónapja jött Debrecenbe, ahol a Pacsirta ucca sarkán szokott posztolni. Rendes, kötelességtudó embernek ismerték karkarsait, azonban nagyon ideges volt. Állítólag valami szerelmi ügy van az öngyilkosság hátterében, egy nő ismerőse Ács Lászlónak, akivel az öngyilkosság előtt is találkozott. Ez a szerelem az utóbbi időben egyre zavartabbá, idgesebbé tette a fiatal próbarendőrt, aki végzetes tettét nyilván idegösszeomlás következtében követte el. Tragédiája mély részvétet keltett ismerősei körében.

Az öngyilkosság aktáit átadták az ügyészségnek, mely boncolás után megadja a temetési engedélyt.

Ács László mellett a véres heverőn darabokra tépve megtalálták lányismerősének fényképét, ami megerősíti azt a feltevést, hogy tettét szerelmi bánatában követte el. A szétépett fényképet az ügy irataihoz csatolták. Ács László társai közül többen vallották, hogy a tragikus véget ért fiatalember az utóbbi időben gyakran tett elkeseredett kijelentéseket és hangoztatta, hogy annyira megviselte idegeit a lányismerősével kapcsolatban támadt ellentét, hogy végzetes tette szánta el magát.

Debrecen város támogatja a klinikai ágyak számának felemelésére vonatkozó kérést

Néhány héttel ezelőtt, dr Szily Kálmán államtitkár debreceni látogatása alkalmával az egyetemi tanács a kultuszállamtitkár elé tárta kérését a klinikai ágyak számának felemelésére vonatkozólag. Különösen a szülészet és sebészeti klinikán égetően szükséges az ágyak számának felemelése. Szily Kálmán államtitkár akkor ígéretet is tett e kérés kedvező elintézésére.

A Tisza István Tudományegyetem

tanácsa most átiratot intézett Debrecen városhoz, melyben kérte, hogy a város támogassa a tanácsnak a klinikai ágyak számának felemelésére vonatkozó kérését. Dr Kölcsey Sándor polgármester dr Gärtner István tiszti főorvos véleményének meghallgatása után úgy határozott, hogy a város támogatja a kérelmet és a maga részéről is kéri a klinikai ágyak számának felemelését a kultuszminisztertől.

Két álkulosos betörés egy héten Debrecenben

A debreceni rendőrség szisztematikus munkával olyan alaposan megtakarította Debrecen az utóbbi időben a betörőktől, hogy hosszú hónapok óta nem fordult elő komolyabb értelemben vett bűncselekmény. Most azonban egyetlen délután két álkulosos betörést követtek el, szinte ugyanazon rendszerrel, úgyhogy tekintve, hogy a két lakás sincsen túlzottan távol egymástól, felmerült az a feltevés, hogy mindkét esetben ugyanazok a tettesek követték el a betörést.

Ezer pengő értékű ékszeri és női kelengyét vittek el a betörők

Bordás Imre tanító, Csigekegy ucca 6. szám alatti lakására a délutáni órákban hatoltak be álkulos segítségével a tettesek. Bordás Imre tanító egy ülése ment el, felesége pedig a strandon tartózkodott s az őrizetlenül maradt lakásban kényelmesen dolgozhattak a tettesek. Az egész lakást a szó szoros értelmében felforgatták, mindent kiraktak a szekrényekből, ágyakból, pénzt és ékszert keresve. Közel ezer pengő értékű ékszeri szedtek össze, melyek a lakásban öt helyen voltak elrakva. Az ékszerek között van női arany karkötő, női arany nyaklánc, egy másik női arany nyaklánc,

arany csillagfüggővel, melyben „Ez legyen szerencse-csillagod” bevésés van, női pecsétgyűrűket, arany fülbevalókat, ezüstórákat és óraláncot, egy darab angol fontot 90 pengő értékben.

73 méter gyolcsot 283 pengő értékben, hálóingeket, egy teljes női kelengyét. A kár értéke meghaladja az ezer pengőt a kelengyével együtt.

A betörők nyugodtan dolgozhattak a pillanatnyilag lakatlan házban és az összezsákmányolt holmikat egyik szobában talált kékszínű nemez papírböröndben szállították el. A környékeliek látták a kora délutáni órákban a ház körül ólalkodni egy férfit, aki-ről pontos személyleírás van a rendőrség birtokában.

120 pengő és egy revolver a zsákmány

A másik betörést Szabó Zoltán ny. községi főjegyző Károly Ferenc József út 28. szám alatti lakásán követték el, szinte teljesen azonos körülmények között. A károsult a délutáni órákban elment hazulról és mire hazaértek, a lakást kifosztva találták. A betörők

1940 augusztus 10., szombat 5

120 pengőt és egy revolvért vittek el, de az a gyanú, hogy a ruhaneműekből is zsákmányoltak, amit csak később lehet pontosan megállapítani. A rendőrség megindította a nyomozást a vakmerő álkulosos betörők kézrekerítésére.

Négy és félmillió pengővel eddig 22.000 gazdaság jégkárát rendezték a biztosító társaságok

A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint az elmúlt tél őrjáti csapadékmennyisége és viharos lefolyása után mezőgazdaságunkat rendkívüli károsodások érték a tavaszi áradásokkal és talajvizekkel. Külön is súlyosbította a magyar mezőgazdaságot a szokatlanul zivataros tavaszi időjárás. Április utolsó napjaiban már súlyos jégverések voltak az ország déli és északkeleti részén, míg májusban majd minden másodnap voltak jégverések, amelyek nagyon súlyos károkat okoztak a kalászosokban és a repcében. Júniusban 7-től 30-ig szinte minden nap voltak az ország egész területén jégesők, amelyek egyes helyeken szinte katasztrofális károkat okoztak. Júliusban a gabonafélék késői beérése miatt a hó első felében a sűrű jégverések fokozták a gazdák rendkívüli kárait.

A megkésített termés miatt a biztosító társaságok csak június közepéig érték el a múlt évi jégbiztosítási állományt, ezért kockázatuk augusztus elejéig tolódtott ki, ami kb. egy és félmillió kár-

többletet jelentett a jégbiztosítási üzletben.

A rendkívüli viszonyok miatt hihetetlen mértékben nehezé vált kárbecslési viszonyok mellett a társaságok őrjáti teljesítményt végeztek azaz, hogy a vizes, megközelíthetetlen terepeken, a megújuló esőzések és jégverések közepette is ki tudták elégíteni a gazdatársadalom igényeit s a kalászosokban bejelentett s mintegy 15.000 gazdaságot érintő jégkárokat felbecsülték az arztás megkezdéséig és a legmegerőltetebb menetben befejezték a kb. 6000 darab éresi jégkárnak a felvételét.

Szokatlanul erős a kárkép a tengeriben és a kenderben is. Ezek kárfevétele részben már folyik, de a biztosító társaságok még további jégverések bekövetkezésével is számolnak.

A magyar biztosítási intézmény az idei jégkároktól már eddig négy és félmillió pengőt juttatott a mezőgazdaságnak, de a likvidáció során még további másfél millió pengő kár kifizetésével számolnak.

Az idén nem lesz sok 78 kg-os búza

A mezőgazdasági kamarák a búza lépcsőzetes árának emelését kérik.

A mezőgazdasági kamarák vezetői gróf Khuen-Héderváry Károly elnöke alatt értekezletet tartottak, amelyen megvitatták az időszzerű mezőgazdasági kérdéseket. A természetkezesítési rendelettel foglalkozva a kamarák vezetői a szerintük megnövekedett termelési költségekről és a szerintük alacsony búzaárrol beszéltek. Hangoztatták, hogy a próbacséplések eddigi eredményei alapján a legtöbb helyen az idei búzák jelentékeny része nem éri el a 78 kg-ot, melyért 23 pengős búzaár fizethető.

A kamarák vezetői szerint a későbbi időpontban eladásra kerülő

búzaárak nem kielégítők a megnövekedett költségek miatt. Szükségesnek tartanak ezért a lépcsőzetes árak emelését. Az új 8 osztályú elemi iskoláról szóló törvényjavaslatról szólva hangoztatták, hogy abban biztosítani kellene a földművelésügyi kormány intézményes befolyását, tekintettel arra, hogy az új népiskola felső tagozata a mezőgazdasági szakismeretek fejlesztésére szolgál. Erre a körülményre az Országos Mezőgazdaság Kamara, az elnöki értekezlet állásfoglalása alapján, felhívja a kormány figyelmét.

Négyéves gyerek szörnyű halála a meszes gödörben

Borzalmas esetről érkezett jelentés pénteken délelőtt Debrecenbe. Komadiban házat építettek és az udvaron nagy gödörben oltották a kőművesek a meszet. Ott játszadozott a négyéves Csapó Gyula és valahogyan belezuhant a meszes gödörbe. Az oltott mesz valósággal megégette a szerencsétlen kisgyermeket. A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat és Zsögöd Jenő vizsgálóbíró helyszíni szemlét rendelt el annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a gyermek haláláért.

Megszüntették 16 zsidó fűszerkereskedőnek cukorárúsítási engedélyét

A debreceni közönségnek jegyre való cukorellátása kapcsán a cukor árúsítással megbízott kereskedők névsorába annakidején felvettek több zsidó kereskedőt is. A cukorárúsítással megbízott kereskedők névsorát a rendelkezések értelmében fel kellett küldeni a belügyminiszterhez. A belügyminiszter a debreceni cukorárúsító kereskedők listájának átvizsgálása során törölte a 16 zsidó kereskedőt. A leirat értelmében Debrecen város közéleti osztálya már ki is értesítette a miniszteri rendelkezésről a 16 érdekelt kereskedőt. A közéleti osztály

egyébként most folyik a petróleum igénylések feldolgozása és előreláthatólag augusztus 15-től kezdve megkezdik a petróleumnak jegyre való árúsítását. Értesülésünk szerint ezidőszert a helyzet az, hogy petróleumot valamennyi debreceni kereskedő kiszolgáltathat jegyre, aki a múlt évben petróleumot árúsított.

Tanyai ref. segédlelkészek konferenciája

A tanyai segédlelkészek tegnap délelőtt tartották konferenciájukat a ref. egyház tanácstermében. A konferencián résztvett dr Szász Imre esperes, dr Szentpéteri Kun Béla gondnok, mint egyházkerületi elnökség, dr Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző, dr Ferenczy Károly belmissziói lelkipásztor, vitéz Szabó Endre, mint a tanyai segédlelkészek felügyelője. A tartalmas, értékes felszólalásokat tartalmazó konferencián részletes megvitatásra került a tanyai segédlelkészek munkaterve, a tanyák megközelítésének ügye és a minél intenzívebb egyházi munka kifejtésének módjai.

Autóval utazik Ön?
Ne mulasszon el egy próbatutazást ROSENTHAL bérautóval Olosó, pontos, biztos.
Vörösmarthy ucca 18. Telefon 27-95

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám.
 Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás).
 éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta
 3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
 félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
 Ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, aug.
 10. reggel 8-tól, aug. 17. reggel 8-ig:
 „Nap”, Piac ucca 1., telefon: 27-73.
 „Aranyegyszervű”, Kossuth ucca 8.,
 telefon: 31-96. — „II. Rákóczy” Kül-
 sővásár-tér és Miklós ucca sarok, te-
 lefon: 23-43. — „Sztankay” Szent A.
 ucca 64., telefon: 25-58. szám.

Hősök naplója

— 1917 augusztus 10. — Gyulai Tibor dr. volt közös nehéz tábóri tarackos ezredbeli tartalékos hadnagy, Raranceze mellett, mint az ütegnek első tisztje, példaadó magatartásával és körültekintésével tünt ki. Kiváló tűzirányításával sikerült egy ellenséges üteget elhallgatatnia, valamint egy nagyobb gyalogsági táborot szétugrasztani. Mindamellett arra is kiterjedt figyelme, hogy az üteg loval úgy helyeztesse el, hogy azok a szöröftűzben kárt ne szenvedjenek. E véres ütközetben végrehajtott magatartásáért a bronz katonai érdeméremmel tüntették ki.

— **Istentiszteletek a ref. templomokban.** Nagytemplomban délelőtt 10 óra-
 kor Tamás Ferenc, délután 5 óra-
 kor Dusicza Ferenc. Kistemplomban dé-
 lelőtt 9 óra-
 kor Kovács József, 11 óra-
 kor D. dr. Révész Imre. Kossuth uccai
 templomban délelőtt 10 óra-
 kor dr. Bartha Tibor, délután 5 óra-
 kor dr. Bartha Tibor. Károlyi Gáspár téri tem-
 plomban délelőtt 9 óra-
 kor Siposs Imre, délután 4 óra-
 kor Kulcsár La-
 jos. Ispótlai templomban délelőtt 10 óra-
 kor Kulcsár Dezső, délután 5 óra-
 kor Pál Antal. Árpád téri templomban
 délelőtt 10 óra-
 kor dr. Hegyaljai Kiss Géza,
 délután 3 óra-
 kor dr. Erdei Mi-
 nály. Homokkerti templomban délelőtt
 10 óra-
 kor Szilágyi László, délután 6
 óra-
 kor Kovács József. Nyilastelepi
 templomban délelőtt 10 óra-
 kor dr.
 Szász Imre, délután 3 óra-
 kor Orosz János. Csapókerti templomban délelőtt
 10 óra-
 kor dr. Dancsházy Sándor, dé-
 után 3 óra-
 kor Balog József. Kereske-
 telepi templomban délelőtt 10 óra-
 kor
 Kulcsár Ferenc, délután 3 óra-
 kor Kul-
 csár Ferenc. Nyulasi áll. iskolában
 délelőtt 10 óra-
 kor Benkő Károly, Tég-
 laskerti áll. iskolában délelőtt 10 óra-
 kor
 Pál Antal. Reménység Házában
 (Böszörményi út 60) délután 4 óra-
 kor
 Benkő Károly. Wolaflka-telepi Olvasó-
 körben délután 3 óra-
 kor Fentős Tibor. Tanyai istentiszteletek: Pac: délelőtt
 10 óra-
 kor Papp Géza, Mézeshegy: dé-
 után 2 óra-
 kor Papp Géza, Ondód II. Vedres-dűlő: délelőtt 9 óra-
 kor Rápolty Árpád, Kuppálhalma: délelőtt 11 óra-
 kor
 Rápolty Árpád, Czucza: délután 3 óra-
 kor
 Rápolty Árpád, Hortobágy: délelőtt 10 óra-
 kor
 vitéz Szabó Endre, Szikgát: délután 3 óra-
 kor
 vitéz Szabó Endre, Pallag: délelőtt 9 óra-
 kor
 Kiss István, Bánk: délelőtt fél 10 óra-
 kor
 Biró Béla, Diószegi u.: délelőtt 11 óra-
 kor
 Biró Béla, Nagymacs: délelőtt 10 óra-
 kor
 és Kismacs: délután 2 óra-
 kor
 Kurucz József.

— **A rom. kat. templomban** rendes vasárnapi miserend. Részletes közlést vasárnapi számunkban adunk.

— **Istentiszteletek a gör. kat. tem-
 plomban.** Délelőtt egybegyűlést 8 óra-
 kor reggeli istentisztelet, 8 óra-
 kor diak-
 mise, 9 óra-
 kor katonamise, 10 óra-
 kor nagy
 szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula tanácsos mondja, háromnegyed
 12 óra-
 kor csendes szentmise, délután
 fél 4 óra-
 kor rózsafüzérjátosság, 4 óra-
 kor
 vecsernye és szentségimádás. Folyó hó 15-én, esütörtökön, Nagy-
 boldogasszony ünnepén vasárnapi
 miserend.

— **Az evangélikus templomban** va-
 sárnap délelőtt 10 óra-
 kor gyülekezeti

istentisztelet. Prédikál vitéz Molnár János szuplikáns teológus. Este fél-
 hét óra-
 kor Hajdúszoboszlón a diak-
 nisszaállomás épületében istentisztelet
 z evangélikus fiúvendégek és szór-
 ányhívek részére. Prédikál Krecsák Kálmán.

— **Istentiszteletek a baptista ima-
 házban.** A Szappanos uccai imaházban
 vasárnap délelőtt fél 9-től fél 10-ig
 ima-
 háthat, fél 10-től fél 11-ig prédiká-
 ció, 11—12-ig vasárnapi iskola, dé-
 után 6—8-ig vallásos estély, vegyes-
 kar és zeneszámokkal. Szerdán este
 fél 8-tól fél 9-ig bibliaóra. Péntek este
 fél 8-tól fél 9-ig imaóra.

— **A fővárosban az idén ezer kis-
 lakás készül el és sürgősen meg-
 építik a mátravidéki centrálét,** hogy
 olcsóbb áramot kapjon a fő-
 város. Arról nincsen szó, hogy a fő-
 városban villany- és gázkorláto-
 zást rendelnek el.

— **Hargitaváralja jelképes székely
 község ma esti összejövetelén buda-
 pesti testvérek is részt vesznek.** A köz-
 ség előjárósága minden székely meg-
 jelenését elvárja.

— **Az új házak adómentessége.** Az
 épülő házak adómentességi jogát most
 új miniszteri intézkedés szabályozta.
 Az idei nyári építkezésekkel kapcsola-
 latban ugyanis július 31. volt az adó-
 mentességi határidő. Sok építkezés-
 nél azonban részben a munkás-, rész-
 ben pedig az átmeneti anyaghiány
 miatt nem lehetett azokat program
 szerint befejezni. Éppen ezért most a
 pénzügyigazgatóságokhoz, utasítván
 pénzügyigazgatóságokhoz, utasítván
 őket, hogyha a kérdéses épület jú-
 lius 31-ig nem lehetett lakható álla-
 potba helyezni, az adómentességi jog
 meghosszabbítható november 1-ig.

— **Máriapócsi zarándoklat.** F. hó
 13-án, kedden a debreceni gör. kat.
 egyházközség zarándoklatot indít
 Máriapócsra, Nagyboldog Asszony
 ünnepére. Indulás a templomból
 reggel 5 óra-
 kor. Podgyászvivő sze-
 kerek lesznek. Visszaérkezés f. hó
 16-án az esti órákban.

— **A téli burgonyaellátás bizto-
 sítására sürgős intézkedéseket** kér
 a kormánytól a fővárosi Kereske-
 delmi Kamara és hivatkozik arra,
 hogy az egyensúlyt meg kell te-
 remleni a takarmányárak és a
 burgonyaárak között, mert bekö-
 vetkezhet az idő, mikor a gazdák
 a burgonyát a jóságokkal etetik
 fel és nem jut a közlelmezésre
 elegendő.

— **Tasnádi Nagy András,** a kép-
 viselőház elnöke néhány heti üdü-
 lésre a kerületébe, Hajdúszoboszló-
 ra utazott.

— **Merénylét forró tyúklevessel.** Fa-
 ragó Zsigmondné 60 éves végreházi
 lakost súlyos égési sebekek szállítot-
 ták be a nyiregyházi kórházba. Az
 asszony elmondta, hogy régi hara-
 gosa, Kalányos Jánosné egy fazék
 forró tyúklevessel öntötte le és attól
 égelt össze az arca és nyaka.

— **A kari tisztesség védelmében** a
 budapesti ipartestületi szék 100 pengő
 bírsággal sújtotta az egyik építőmes-
 tert, akiről megállapították, hogy na-
 gyobb munkabért fizet, mint a hiva-
 talos megállapítás.

— **Hármat borjazott Vajda József**
 felsőpáhoki gazda tehene. Kettő üsző,
 egy bika. A három borjú egészséges,
 de kölesön tejen kellett táplálni őket,
 mert az egy tehén nem bírta a három
 éhes borját táplálni.

— **A filmszínésznőt elítélték hatheti
 fogházra,** mert egy svájci előkelő szá-
 lodásban nem fizette ki 540 svájci
 frank adósságát és visszatért magyar
 területre. A színésznő, a 39 éves Lich-
 tenstein Mária, elmondta a budapesti
 bíróság előtt, hogy egy angol barátjának
 meghívására ment ki Svájcba,
 mint az meglőrtént máskor is és az
 angol úr rendezte mindig a számlát.
 A barátjának hirtelen kellett elutazni,
 és így maradt a számla vissza, melynek
 fedezésére pedig estélyi ruháját és
 értékes bundáját hagyta hátra. Az íté-
 let nem jogerős.

x **Az István-malom a megengedett
 legmagasabb hatósági áron** megkezdte
 a búza és rozs vásárlását. Elfogad bú-
 zát és rozst vasmőrésre, árpát és ten-
 gerit darálásra, továbbá búzát és roz-
 zot későbbi elszámolásra, (tárolásra).

— **Szociális kiegyenlítési adót
 kell fizetni a német birodalmi ren-
 delet értelmében a lengyeleknek.**
 Az új adó kizárólag a Birodalomé-
 lesz. Az új adót a jövedelmi adóhoz
 csatolják, mint pótdót és 15 szá-
 zaléka lesz a jövedelemnek. Az új
 adót a német birodalmi pénzügy-
 miniszternek joga van más nép-
 csoportokra is kiterjeszteni. A szoci-
 ális kiegyenlítési adó már életbe-
 lépett.

— **A perzsa Napisten 1700 éves
 költőjét megtalálták a soproni
 határban egy barlangban.** A há-
 rom méter magas barlang végé-
 ben van egy nagyobb dombormű,
 mely a perzsa Napistent ábrázolja.
 Sopron valamikor római város
 volt, forgalmas országút mentén és
 sok híve volt a rómaiak között a
 Napistennek, akinek oltárán vérel
 áldoztak. Herceg dr. Massalsky
 Miklós kutatása szerint megfor-
 dult a barlangban Juliánus Apos-
 tafa római császár is és áldozott a
 Napisten oltárán, valószínűleg
 ember.

x **Receptkönyveket kívánására** in-
 gyen küld dr. Oetker gyár, Budapest,
 VIII. Conti ucca 25.

— **Hajdúnásási tolvajok kerültek a
 debreceni törvényszék elé** pénteken dé-
 lelőtt. Nagy Istvánt és Makovai Jánost
 vádolták azzal, hogy sorozatos lopáso-
 kat követtek el Hajdúnásás határában.
 A tárgyaláson beismerő vallomást tet-
 tek és elmondották, hogy inkább csak
 élelmiszereket lopkodtak, mert arra
 volt szükségük. A két napszámmal
 együtt került a bíróság elé Nagy István
 felesége, s Makovai Jánosné, akiket or-
 gazdasággal vádoltak, mert a férjé-
 k által lopott élelmiszereket hasznosításá-
 ban résztvettek. A bíróság Nagy Ist-
 vánt héthónapi, Makovait 3 hónapi fog-
 házra ítélte el. Nagy Istvánné az or-
 gazdaságért 15 napi, Makovai Jánosné
 8 napi fogházbüntetést kapott.

— **A lódarázsraj megtámadott
 Fritzer német község határában**
 egy ott dolgozó földművest és any-
 nyira összezsípték, hogy néhány
 óra múlva meghalt, két lovat is
 halálra csipdesték a darazsak. A
 mezőn még három embert támad-
 tak meg a darazsak, de a három
 földműves nem halt meg, súlyos ál-
 lapotban kerültek kórházba.

— **Tűzijáték próbákat tartanak
 Szombathely határában,** ahol a bu-
 dapesti Szent István-napi tűzijá-
 tékra készülnek elő. Esténként a
 szombathelyieknek pompás tűzi-
 játékokban van részük.

— **Németországnak 16.000 km vízi-
 útja van.** A régi Németország belvíz-
 hajózásiának Ausztria visszacsatolása
 előtt kerekelt 14.000 km mesterséges
 és természetes víziút állt rendelkezé-
 sére. Mint a legújabb jelentésekből
 látható, az újonnan hozzácsatolt terü-
 letek folytán Németország vízhálózatá-
 ban a következő növekedés állott be:
 Ostmark 420 km, Memelvidék 215 km,
 Szudétavidék 86 km, nyugati vidékek
 1422 km. E számokból tehát látható,
 hogy a Németbirodalom vízhálózata
 2154 kilométerrel bővült, vagyis je-
 lenleg 16.000 kilométer.

— **A sarki vidékek kincseit érte-
 kesíteni kezdik az oroszok** és na-
 ponta indulnak már hajók Archang-
 gelszkból, a legészakibb európai
 kikötőből, hogy a sarki orosz terü-
 letekről rakományokat hozzanak.
 Az északi vidékek szénét és fém-
 anyagát értékesíteni fogják egyre
 nagyobb mértékben.

— **A szombathelyi határban** Ko-
 lonics Józsefet egy ismeretlen fér-
 fi megtámadta az erdőben és két-
 szer rálőtt. A golyók a vállát fúr-
 ták át Kolonicsnak, akit kórházba
 szállították. Az ismeretlen merény-
 lőt keresik.

— **Megrugta a tehén** Ráksi János
 tamási gazdasági cselédet, akinek szék-
 repedt a hasfala és meghalt.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

— **A csapókerti halálsorompónál
 történt tragikus öngyilkosság**
 ügyében befejeződött a vizsgálat
 és az ügyesség megadta a teme-
 tési engedélyt. A vizsgálat megál-
 lapította, hogy Pál Gyula Vár
 ucca 8. szám alatti lakos, akinek
 testét darabokra tépte az áramvo-
 nalas gyorsvonat, nem városi haj-
 dú, mint hasonló sapkájából kö-
 vetkeztetve jelentették a rendőr-
 ségnek, hanem itélőtáblai altiszt.
 Tettét idegrohamában követte el.

— **Ötmillió a menekültek száma
 még mindig Franciaországban.** Az
 amerikaiak szeretelatományait már
 szétoztották, főleg a megszállás alá
 nem került francia területen.

x **Naményi Gyorsíró Iskola** átköltö-
 zött Batthyány ucca 1. szám alá. — Uj
 tanfolyamok.

— **Görögdinnyéből az idén egy
 millió 500 mázsát várnak.** Késik a
 termés, mert sok helyen még csak
 most virágzik a dinnye. A sárga
 dinnyéből 500 ezernél több mázsa
 termést várnak. Az eddig piacra
 került dinnyék minősége gyenge.

— **Mennyi váltópénz van forga-
 lombban?** A M. Kir. Legfőbb Állami
 Számvevőszék kimutatást tett köz-
 zé a forgalomban lévő váltópén-
 zekről. Észterint jelenleg 5 pengő-
 sőkből 22.289.000, 2 pengősőkből 35
 millió 790.000, 1 pengősőkből 53
 millió, 50 filléresből 22 millió, 20
 filléresből 9.6 millió, 10 fillére-
 sekből 5.116.000, 2 filléresből
 3.200.000, 1 filléresből 960.000
 pengő értékű váltópénz van forga-
 lombban.

Esti Magyarország

**A legkésőbbben megjelenő
 délutáni lap,
 tőkletes, mert felöleli a nap
 összes eseményeit!**

— **A „Ferenc József” keserűviz** régóta
 kitűnően bevált házi szer, megrögzött
 székrekedésnél és annak mindenféle ká-
 ros következményeinél, biztos, enyhe és
 gyorsan ható, természetes hashajtó,
 — mely számos betegségnél az emésztést
 javítja és az étvágyat fokozza. Kérdez-
 ze meg orvosát!

— **Eltört a térdkalácsa,** mert elesett
 az uccán tegnap este 9 óra-
 kor József 20 éves bádogosszegéd, aki a
 Bádogos ucca 8. szám alatt lakik. A
 mentők kivitték a sebészeti klinikára,
 ahonnan vizsgálat után lakására száll-
 lították.

— **A Como-tó mellett lévő lőszergyárban
 robbanás volt,** mely megölt
 három munkást és hat megsebesült.

— **Halálragázolta az autót** Kis Fe-
 renc bölcskei mezőirt. A gázoló autó
 tovább száguldott. A csendőrség meg-
 indította a nyomozást.

Strandfürdő
 alkalkikus tartalmu vízéhez
 legalkalmasabb
fürdődresszet
 gyártja és
 forgalomba hozza a
Benyáts ÁRUHÁZ

Színház, Film, Szórakozás

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Szombaton délután: **Csavargó**, mérsékelt helyárrakkal.
Szombaton este: **Fenséges szerelem**. Szilassy László fellépte.
Vasárnap délután: **Fenséges szerelem**. Szilassy László fellépte.
Vasárnap este: **Fenséges szerelem**. Szilassy László fellépte.
Hétfőn este: **Sybill**. Belezay Unger István fellépte.

Fenséges szerelem

Szilassy László vendégjátéka

a Csokonai Színházban.

Koltay Sándor operettje kellemes, a hangulatos, ügyesen szőtt meséjű, fülbe mázó muzsikájú darab. Meséje ugyan egyáltalán nem új, de egész feltalálásán meglepően rutinos librettó-író keze érzik, aki a már sokszor bevált recept szerint ügyesen adagol, humort, romantikát, táncot, szerelmet, egészen a happy-endig. A zene pedig szélesen kiömlő melodióival, friss, pattogós táncszámaival, nagyon tetszett a közönségnek. Ha itt-ott kísért is a közönségnek egy kis reminiscencia, azt is javára kell írunk a szerzőnek, hogy mindig jó helyről merített.

Szilassy László vendégjátékának természetesen zsúfolt nézőtér tapsolt. A trónörökös alakját annyi színnel, férfias ággal, művészi finom elgondolással vitte színpadra, hogy minden jelenete után felcsattant a taps. Ének- és táncszámának is kiróbbanó sikere volt. — Mindezen felül pedig Szilassy László egészen kivételes tehetség, érdekes, a egyedülálló jelenség a magyar színpadokon, akinek egyéni művészete egyre tökéletesebben bontakozik ki.

Radnóthy Éva nagyhercegnője kristálytisztán csengő, finoman szárnyaló hangjával, alakításának egyéni bájjával közvetlenségével, elsősorban művészteljesítmény. Nagy Csilla a jövő nagy láncosszubrettje. Úgyes, izes játéka, kiróbbanó temperamentuma, elsősorban pedig élményszámba menő táncal mális az élvonalba állítják. Kormos Ferenc ezúttal is remekelt. Szokolay Gyula kedves humorral vitte színpadra a bohém nőbarát festő alakját. Kitiűnő volt ezáltal is Szilagy Irén és szép, értékes teljesítményt nyújtott Hortobágyi Artúr. Balogh és Fehér táncduettje nagy tapsot kapott. A többi szereplő jól egészítette ki az együttest. Külön meg kell emlíkeznünk B. Unger István rendezéséről, amely tele van ötlettel, színnel, érdekes művészi elgondolással és a leg-szablonosabb jelenetben is hangulatos tud varázsolni. Dörner Lajos karnagy kifogástalanul vezényelte a zenekart. A közönség rendkívül melegen tünneplte a szereplőket, élén Szilassy Lászlóval, akit számtalanszor vasfüggöny elé tapsoltak. (k. 1.)

SZÍNHÁZI IRODA JELENTÉSEI:

Ma szombaton este kerül színre másodszer a nagy sikert aratott Fenséges szerelem. A főszerepben Szilassy László Budapest kedvenc színpadi és film-bonviványa, elsőrendű alakítást nyújt. Közvetlenségével, temperamentumos já tékával uralja az egész darabot. Partnere Radnóthy Éva méltó „társá” a többi szereplők is mind nagyszerűen ille- nek az együttesbe.

Vasárnap délután és vasárnap este folytatja diadalútját a Fenséges szerelem. Mindegyik előadáson Szilassy László vendégfelléptével. Emelt hely- árrak.

Hétfőn este olcsó helyárrakkal az operettek gyöngye kerül színre: Sybill. Belezay Unger István felléptével. Rad- nóthy Éva a címszerepben felülmúlja minden eddigi alakítását. Okvetlen néz- ze meg ezt a gyönyörű előadást!

Vasárnap megy utoljára Szilassy László felléptével a Fenséges szerelem. Siessen megváltani jegyét, mert Onnek is okvetlen meg kell nézni ezt az első- rendű darabot.

Jön! Jön! Jön! Lázár Mária: Egyet- ten éjszakára c. operettben. — Szűcs László, általános közkívánatra: Mosoly- ország.

POMPEI VÉGNAPJAL Bemutatta a Végzsinház mozgó. Monumentális film, mely a Pompei városának pusztulását, hatalmas tömegjelenetével, lélegzetelállítóan izgalmas mozdulatával az olasz filmgyártás leg- szebb alkotásai közé tartozik. A Vezuv- kitöréséhez hasonló grandiózusan meg- csinált jelenet a „San Francisco” film óta nem láttunk.

Miért megy mindenki az „Északi sark”-ba??

Debrecen legkedveltebb OSÁRDÁJÁBA, a közkedvelt SIMI BÁCSI osárdájába:

mert: ott a legjobb:

a bográcsolyás, flekken, laolpecsenyő, fonatos, juhturócsusza. Minden pénteken este haleszó. Olcsó zónaárak. Kitiűnő italok. Cigányzene. Szíves pártfogást kér

Simi bácsi

a Levelescsárda 10 éven át volt vezetője Kassa út 33. Villamos megállónál

— Emma Gramatica, a legnagyobb olasz drámai színésznő pompás alakítá- sa valóságos művészi élménnyé teszi az EGY NŐ miatt című olasz filmet, mely ezen a héten kerül a közönség elé. A szezon második olasz filmje erős drá- mai feszültségű bűnügyi történet, mely- ben a világhírű színésznő a „nagy ala- kitás” széles skáláját bravúrosan ját- szva végig. Sergio Toffano mélységesen emberi ábrázolása emelkedik ki egy el- esett fiatalember szerepében, akit szenvedélyes szerelme büntett eiköveté- sére ragad. Nagyonvaló, izgalmas és megindító film.

— Nyolevanöt amerikai film behoza- talát engedélyezik a jövő szezonra a magyar filmhatóságok. Reméljük, hogy ezek az amerikai filmek megérik mű- vészi szempontból az érték fizetett drá- ga dollárvalutát s majd nem kerül ma- gyar közönség elé olyan sok, minden művészi érték nélkül amerikai film. — mint az elmúlt időnyben. Itt említjük meg, hogy a Metro amerikai filmgyár budapesti igazgatója hónapok óta el- tűnt a fővárosból, egyideig Párisban tartózkodott, majd Görögországban tűnt fel s jelenleg Lisszabonban van, ahonnan valószínűleg már nem is tér vissza Budapestre.

— Repülőgépen jött vissza Berlinből Tasnádi Fekete Mária, ahol most fejez- te be egyik filmjét, hogy új filmjének, a „Zárt tárgyalás”-nak felvételén részt vehessen. Férje, Radványi Géza írta és rendezte az új magyar filmet, melyet a Filmirodában az Ateller készít. A férfi vezető szerepre Páger Antal és Uray Tivadart szerződötték le.

— A Hunnia műtermében ezen a hé- ten fejeződtek be Zilahy Lajos új film- jének, a „Hazajáró léleknek” felvételei. A bentfentesek véleménye szerint a ne- ves író új filmje a „Halálós tavasz”-nál is jobban sikerült.

— Nyíregyházán tartja első előadá- sát a honvéd-stagione. Hirt adunk arról, hogy a honvéd-stagione Debre- cenen keresztül elindult nemes hivatá- sának teljesítésére. Vitéz Tolnay An- dor társulatával megérkezett Nyíregy- házra és a honvéd-stagione ott kezdi meg a katonák szórakoztatását szol- gáló előadásait.

— Tűz egy angol olajfinomítóban. Bukarestből jelentik, hogy az Orion angol olajfinomítóban, ahol az olajat tartálykocsiakra töltik, tűz keletkezett. A gyorsan közbelépő tűzoltóság meg- akadályozta a tűz tovaterjedését és egyórai munka után sikerült azt loka- lizálni.

— A franciák lesújtó véleménye a belga király fegyverletételéről teljesen megváltozott. Elismérik, hogy a fegy- verletétel elkerülhetetlen volt. A törté- nelem bizonyára méltányosan fog ítél- ni a király cselekedetei felett, mert az a kényszer hatása alatt következ- tet be.

— Felrobbant egy hadianyaggal Anglia felé tartó norvég gőzös. A 3671 tonnás Lista norvég tehergőzös New- yorkból Angliába indult, a part köze- lében azonban elvesztette kormányát, így vissza kellett vonatni a kikötőbe. Itt azonban két robbanás történt, majd tűz ütött ki a hajón. Azonnai a partra vontatták a lángoló hajót. Le- gényességét megmentették. A hajó és ra- kománya azonban elvesztettnek tekin- hető.

— A francia menekülteket megszámlá- lálják a kormány elhatározása foly- tán. A számlálást a postáigazgatóság hajtja végre és azokat a menekülteket veszi fel, akik még nem tértek vissza otthonukba.

— Bossy román követ repülőgépe, Budapestre visszatérőben, Lugos ha- tárában kényszerleszállást volt kény- telen végrehajtani; Románia rendai- vüli követét később külön román kato- nai repülőgéppel vitte Bukarestbe.

— Szabad a beiratkozás a szabadkai gimnázium magyar tagozatába. A ju- goszláv közoktatásiügyi miniszterium rendeletet adott ki, amely lehetővé teszi, hogy bármely középiskola, a szabadkai gimnázium magyar tagoza- tába beiratkozhat. Kötelezővé tes- zik azonban a magyar nyelvből és helyesírásból leteendő különbsé- ti vizsgát.

— A fővárosi törvényhatósági vá- lasztásokat nem tartják meg az ősszel, mert arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a jelenlegi politikai helyzet nem alkalmas választások tartására, ke- rülni kell a felesleges közéleti izgal- makat.

— A kőbor ebeket elpusztítják. A m. kir. földművelésügyi miniszter 142,720—1940 II. B. 3. sz. körrendelete értelmé- ben értesít a város érdekelteit közönsé- get, hogy az utóbbi időben igen elsa- porodott kőbor ebek garázdálkodásá- nak megállítására végett az állategészség ügyről szóló törvény végrehajtása tár- gyában kiadott 100,000—1932 F M sz. rendelet 121. paragrafusának 5. beke- zése alapján a város külső határában felügyelet nélkül járó (kőborló) ebeket a városi mezőőrök, erdőőrök elpusztí- tani kötelesek. Ennélfogva felhívom a város ebtulajdonosait, hogy kutyáikra fokozottabb felügyelet fordítsanak, mert az esetleg elkóborolt ebeket felta- lálás esetén a városi közegek az utasí- tás értelmében feltétlenül elpusztítani kötelesek. — Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

— Munkaközben agyonütötte a villanyáram Rózsahegy István szerelőt, aki a zagyvapálfi val- hártban véletlenül érintkezése ke- rült egy magasfeszültségű veze- tékkel.

— Veszedelemes szélhámot fordak el Budapestben, amikor egy fényképező- gépet akart elhelyezni a zálogházban A szélhámos Berecz Nándor elzúllott úrifü tü aki ellen különösen a szabómesterek tettek nagyszámú feljelentést. Föld- bírtokosnak adta ki magát, sok adós- ságot csinált, de nem fizetett. Előkelő szállodában bérelt lakást, de ott sem fi- zetett. Közérzés volt ellene kiadva s most a fényképezőgép lett a veszte.

— Autóbaleset érte Várady László képviselőt. Szentesről jelentik: Köny- nyebb természetű autóbaleset érte vitéz Várady László országgyűlési képviselőt. Várady autóján, amelyet maga vezetett, Hódmezővásárhelyről Szentesre tartott, útközben az autó hátsó kereke defektet kapott és emiatt a megfartolt gép egy útszéli fa felé perdült. A képviselőnek volt annyi lé- lekjelenléte, hogy a kormánykerekkel megfordította és így könnyebb sérülés- sel menekült a komolyabb balesettől. Várady sófőrdje a képviselőt a kör- házba vitte. Itt első segélyben része- sítették, majd hazatért lakására és ott- hon ápolják.

1940 augusztus 10., szombat 7

Te vagy...

Te vagy a mindenem, napfényem nékem,
Te vagy a csillagom, csendes nyári éjen
Te vagy az öröömöm, kacagó jókedvem,
És csak Te miattad látok színi engem.

Te vagy az életem, Te vagy a halálom
Te vagy, aki miatt nyugtom nem találom,
Te miattad gyűrött és könnyes a párnám
És csak Te miattad vagyok ilyen árván.
F. ppné Laskay Erzsike.

Gyászrovat

Özv. Kovács Mártonné Bazsa Ráchéf 73. évében elhunyt. Temetése ma dél- előtt 11 órakor lesz a Köztemető 3. ra- vatalozójából. Lakás: Szondi ucca 22. Temetését: Bartha vállalata végzi.

Bodó Mihály 4 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután négy óra- kor lesz a Köztemető 4. ravatalozójából Dankó temetkezési vállalat.

Mészáros Mihályné temetése vasár- nap délután lesz Bökönyben. Dankó te- metkezési vállalat.

Tóth Lajos ny. székesszékfővárosi állam- rendőrségi főkapitányhelyettes, magyar katonai és polgári érdem középkereszt- jének, Vöröskereszt II. oszt. díszjelvé- nyének, a Spanyol királyi Izabella- rend középkeresztjének stb. tulajdonosa életének 85. évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából. Lakás: Kéttmalom ucca 9. Temetését: Fehértől vállalat. Dégenfeld-tér 4. végzi.

Német műkincsek védelme a háboru alati

A többi hadviselő államokhoz hason- lóan Németország még a háború kitö- rése előtt gondoskodott arról, hogy a múzeumokat és azok műkincseit a tá- madások elől biztosítsa és így esetleges elpusztításokat lehetetlenné tegye. Ez azonban korántsem volt könnyű feladat mert nem jelentett csupán annyit, — hogy a tárgyakat egyszerűen csak a pincében helyezik el. Mert például egy olyan hatalmas építménynek elmozdítá- sáról, mint a berlini 120 méteres Perga- mon-oltár, egyáltalán nem lehetett szó. Ebben az esetben tehát, harmincezer homokzsákokat használtak fel. A köny- nyebb tárgyakat, mint festmények, szobrok stb. különböző óvóhelyeket he- lyeztek el, vagy a nagyvárosoktól kívül szállították. Tekintettel arra a körü- ményre, hogy a régiségek sokkal érzé- kenyebbek a levegő változásaira sem mint képzelnénk, megővésük nagy gon- dot igényel. Hogy a múmiák nedvesebb levegőben könnyen elpusztulnak, már a régi egyiptomiak is megállapították. Festmények is friss levegőre szorúlnak, úgyisintén fadaragványok is megrepe- deznek és kárt szenvednek a hidegben, vagy melegebb hőmérséklet által. Így azután az új helyiségeknek kellő hőmér- séklettel való ellátása nem kis fejtörést okozott a szakértőknek. Nofrete híres feje például annyira klímakényes, hogy légmentesen kellett elcsomagolni, de még így is állandó megfigyelés alatt áll. Ugyanígy jártak el a híres régi görög kerámiák műkincsekkel is. Sok esetben beérték azzal, hogy az értékes műkin- cseket bádoggal kivert ládába csoma- golták. Hogy azonban a hiányokat, melyek ezáltal a múzeumban keletkeztek pótolják, elővették az eddig bár érdekes de helyszűke miatt elraktározott tár- gyakat és így a közönség olyan dolgokat is megismerhet, amelyre különben nem lett volna alkalmá.

Időjárás

Hazánkban ma csendesebb és derül- tebb volt az idő. Esőt már csak Baja vidékén észlelték, ez azonban még a reggeli órákban hullott. A hőmérséklet mindenütt 27 fok fölé emelkedett, ki- véve Ogyalla vidékét, ahol csak 26 C. fokot mértek.

Jóslás: Mérsékelt szél, kevesebb felhő, a délutáni órákban lehet zivataros eső, a hőmérséklet kissé emelkedik.

— Nagykanizsa főiskolát kap és ott nyitják meg a jövő évben a bu- dapesti piarista rend hittudomá- nyi karának bölcsészeti tagozatát.

SPORT

A DVSC harca az NB-ért Diósgyőrben

A vasárnapi DVSC-BSZKRT mérkőzés sorsdöntő jelentőségű lesz a debreceni futballsport szempontjából. Ezen a mérkőzésen dől el voltaképpen, hogy Debrecen megtudja-e tartani helyét az NB-ben, vagy pedig egy esztendőre csak visszaverekedni oda magát. A DVSC-t teljes bizalom kíséri a nagy mérkőzésre Tudja mindenki, hogy a DVSC játékosok szíve, lelkesedése csodát művelt már nem egyszer. Ha ezt a határtalan lelkesedést, lendületet szerencsésen kiegészíti a Bocskai játékosok rutinja, s tapasztalata, akkor nem kell féltünk a DVSC-t, beverekszli magát a döntőbe, ahol aztán már könnyebb ellenfelet áll szemben. A DVSC szombaton indul Diósgyőrbe és a kijelölt Vöröss, Keskeny, Janzso, Erdei I. Csokai, Ignác, Erdei II., Gere, Elek, Kristóf, Sidlik, Bihari, Nagy, Drab keret megyen. Palotás edző, Lindenberger Gyula főtájtár, dr. Baranyai Illés és Vécsey István vezetőkkel. Ha a Bocskai játékosok beilleszkednek az együttesbe és a DVSC szokott lendületével veti magát a küzdelembe, akkor meg kell nyernie ezt a mérkőzést.

Vass Antal vezeti a DVSC-BSZKRT mérkőzést. Magunk részéről jobban szeretnénk volna, ha semleges vidéki, szegedi, miskolci, vagy dunántúli játékosok vezette volna a mérkőzést.

A BSZKRT újabb erősítést szerzett csapatának Szabó III., a Hungária volt balszélsője személyében. A budapesti villamoscsapat előreláthatólag Régi, Miklósi, Mosonyi, Kovács II., vagy Tuli Balogh, Szódi, Darázs, Kovács I., Biró, Forgács, Szabó III. hombacsapattal áll ki a DVSC ellen. A BSZKRT is szombaton indul és a fenti játékosokon kívül Frankó és Bene megy Diósgyőrbe a csapattal, Kutrucz edző vezetésével. A BSZKRT tegnap edzőmérkőzésen 6:4 arányban verte a BLK-t.

Szép cikkben búcsúztatja a Bocskai-t a fővárosi sportlap. Rámutat arra a bravuros szereplésre, mellyel Debrecen csapata külföldön és Magyarországon egyaránt kivételes hírnévre tett szert. 1927-ben jut fel a csapat az I. ligába, az első év után osztályozón marad csak bent, de ezután éveken keresztül negyedik és harmadik helyen kóti ki, magyar kupát nyert, a KK-ért kétszer is játszik félelmetes Bolognával szemben csak egy gólla marad alul. A Markos, Vince Teleki, Zemler, Martin csatárlánc fogalom. A Bocskai törte meg a három nagy csapat egyeduralmát kétszer is és a debreceni csapattól szenvedtek a nagycsapatok legtöbbször vereséget. — Ilyen dicsőséges múlt után szűnt meg 14. év után Debrecen profi csapata.

A sportszerzés díját a keleti kerületben a DEAC, Hajdúböszörményi Move és Bihari Turul nyerték. Az NB-ben a Gama és a Haladás, az NBB-ben DIMÁVAG, Ozd, UTE, MTK és Soproni VSE.

A Textil alant felsorolt játékosai vasárnap délután 4 órakor a Kossuthucai autóbusszal megállónál pontosan jelennek meg a Törökvs elleni mérkőzésre: Vári, Szabó I. és II., Nyitrai II., Antal, Fülöp I. és II., Ladányi, Kiss, Palugyai, Melik, Sztanek, Takács, Harangi, Posta Intéző.

A Teleki II. FC erős tréninget tartott mert a Derecskei Move ellen készül. A tréningben tizenhárom keret jelölték ki. Ebből fog kialakulni a Derecskei csapat. Indulás vasárnap délután félhárom órakor. Kérjük a játékosokat negyedhárom órakor megjelenni, mert a szerelést a nagyallozáson osztják ki.

Hajdú-kupamérkőzések lesznek vasárnap. Debrecenben a DMTE Ifjúsági Rákóczi FC mérkőzés kerül lejátszásra vezetői: Prém. A Balmazújvárosi SC—Hajdúböszörményben mérkőzik a Move-HTE-vel, vezetői: Szabó Kálmán.

A játékosok csütörtökön tartják első összejövetelüket a nyári szünet után. Szabó Kálmán tart beszámoló előadást a játékosok továbbképző tanfolyam tanulásairól.

Az Attila II. játékosai vasárnap délelőtt 9 órakor a szokott helyen jelennek meg.

A Teleki FC játékosai ma este hat órakor a Wesselényi uccai játéktérben jelennek meg.

Közigazgatás

A repce úru

A földművelésügyi miniszter előterjesztésére a minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy a következő évben az aratásra kerülő repce ára épp úgy biztosítva legyen, mint ahogyan a 16860—1940 KK rendelet arról az idei termés tekintetében gondoskodott. Ez az ár az 5 pengő felárral együtt 45 pengő mázsánként, pesti paritásban. A szerződéses termelőket ez az ár a 1940 évi repcetermés tekintetében akkor is megilleti, ha a repce hivatalos árát a jövő évben alacsonyabban állapítják meg. Az idei rossz repcetermés miatt igen sok gazdának van szüksége vetőmagra. A nemesített Esterházy repcemagból csak korlátozott készletek állanak rendelkezésre, tehát a gazdák saját érdekében minél előbb jelentkezzenek. A szükséges nyomtatványok kaphatók és a szerződések megkötethetők a Futura Rt. központjában, (Budapest, Vigadó u. 5—6. szám), továbbá a Futura vidéki szerveinél.

TERMÉNYTÖZSDE

Büzából ma sem jelentettek be üzletkötést, árpából 150 mázsa kelt el. Nagyon élénk a magpiac, ahol állandóan szilárduló árak mellett különösen borsóban van nagy forgalom. Ma 1207 mázsa kelt el, express borsó 50 fillér, Viktória borsó 1.50 pengővel magasabb árakon.

Sörárpa kiváló 26.00, cisördendő 25.00, sörárpa 24.00, kék mák 156.—160.— P. Viktória borsó 49.00—52.00, express 40.50—44.00, Biborheremag 135.—140.00 csillagfürt, fehér lapos 23.50—23.75, búzakorpa 16.60—16.80, 8-as takarmányliszt 18.75—19.50 P mázsánként.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR

A tegnap tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 236 darab sertést. A vásári állományból angol hús sertésfelhajtás 35 darab volt. Az irányzat tartott. Árak: uradalmi zsírsertés páronként 340 kilón felül 142 fillér, 340 kilón alul 142 fillér, szedett sertés I. 134—140 fillér, angol tökesertés 140 fillér, angol sonkasertés 134 fillér, exportzsír márkázott 1.90 pengő kilónként.

Hirdetmény. A gazdaságok és egyéb munkaadók figyelmébe. Felmerült panaszok folytán felhívom a gazdaságokat és egyéb munkaadókat, hogy az alkalmazásukban levő leventeköteles ifjaknak a bérét a rendesi heti leventeköteltség idejére is fizessék meg, illetve az idevonatkozó törvényes rendelkezéseket feltétlenül tartásuk be. Ha ez a felhívásom kellő eredményre nem vezetne, kénytelen leszek azok ellen a munkaadók ellen, akik a levente kiképzés idejére járó béreket (havi, heti, napszámber, órabér, fizetés), leventeköteles alkalmazottaiknak nem fizetnek ki, a törvény értelmében eljárni. Debrecen, 1940 augusztus 9. Polgármester.

Élelmiszer árak Debrecenben

marhahús kilója	1.60	dióél kilója	3.60—4.00
leveshús kg.	1.24—1.80	burgonya kg.	—12
horjúcumb kg	1.60—2.60	nyári rózsa k	—16—18
juhús	1.20—1.40	Éliarózsa kilója	—10
báránycomb kg.	2.00	fokhagyma kg.	—30
vesés kilója	2.40	vöröshagyma kg.	—24
sertéskaraj kg.	2.40	karalábé drb.	—4
tarja kilója	1.90	káposzta kg.	—24
oldalás kilója	1.80	kelkáposzta kg.	—36
szalonna kilója	1.80	savnyúkáposzta kg	—25
háj kilója	1.90	zöldbab kg.	—30—40
zsír kilója	2.02	főzőtök drb.	—18—20
csirke párja	2.40—3.00	spenót csom.	—6
tyúk párja	3.50—5.00	uborka drb.	—2—4
kocsa párja	3.50—4.60	zöldpaprika drb.	—2—4
liba párja	7.00—8.50	málna kilója	—80—90
álóponty kg	1.80—3.00	barack kg.	—40—90
jegelt ponty	1.80—2.00	mezz kilója	—70—90
apró hal kg	—60—1.20	alma kilója	—34—80
csuka kilója	1.20—1.80	körte kilója	—40—1.20
tej literje	—26—28	zöldtengeri drb.	—5—6
tejfai literje	1.80—2.00	paradicsom kg.	—36
túró ilója	1.20	sárgadinnye	—32—40
vaj kilója	5.20	őszibarack kg	1.60—2
gomolya kg.	2.40	szilva kg.	—34—80
búzakenyér kilója	—37	ringló kg	—68—70
tojás darabja	—9—10	görögdinnye kg.	—26
borsó kilója	—70—1.00		

Fodrászegéd felvétetik, Széchenyi ucca 57 szám Fehérvári. 1767

Önállóan dolgozni tudó péksegédet felvesz a Deutsch sütőde, Széchenyi ucca 49. 1746

ALKALMAZÁST nyér nó

Bejáró, nő, vagy leány, azonnali felvétetik del előtt 11—1 óráig, Magoss György-ter u. szám keresztút balra 1750

Urino vidékre főzöminenest keres. Jelentkezni lehet: Lakos, Simonffy 32. 1749

Bejáró takarítónót 15re bizonyítvánnyal, délelőtti órára felveszek. — Gelbmanné, Hatvan u. 6. szám. 1755

Hölgyfodrász kisasasszony és egy tanulóleány felvétetik, Vad Elek, Kút ucca 34., fodrász. 1768

Hölgyfodrász kisasasszony magas fizetéssel és tanuló felvétetik. Nagy, Baltazár Dezsó ucca 14. szám alatt. 1360

Hölgyfodrász kisasasszony felvétetik „Piri” Bethlen ucca 25. 8. 11.

TELJES ELLÁTÁS

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapokra, Ferenc József út 59. telefon: 23-39. 800 vv

BÜTOR

Eladó alighasznált egyszerűbb egy szoba bútor Vasvári ucca 20. szám alatt. 1471 8. 11

MOTOR KERÉKPÁR

Eladó AJS gyártmányú 750-es oldalkocsis motor kerékpár. Cím a kiadóhivatalban. 1421 vv.

AJANLAT

POLOSKAIRTÁSI vállalat, Varga ucca 10. sz. Szücsék. 1208 11. 15

Ciánosztáson bizalommal a Csala ciánzózó vállalattal, Rákóczi ucca 9. Telefon: 14-27. 1956 x. 3.

Legoicsobban fest és tisztít, férfi és nő ruhákat Welsz, Arany János ucca 29. szám. 1010 vv

Hat pengőért délutáni ruhát, 15 pengőért kabátot készít „Ellit” szalon, Rákóczi u. 28. 323 8. 13.

Gyönyörűen mosok, vasalok, darabszámra, lakásokon, Gelentsékné, Bercsenyi ucca 11. sz. alatt. 1517 8. 18.

Poloskairtás ciángázal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi Kiss Zoltán, Kigyó ucca 5. szám. 1955 x. 3.

Varrógép, kerékpár vétel, csere, kölcsönzés, javítás jótállással. Alkalmazások minden géphez. Eisenberger Csapó ucca 101. szám. 645 8. 18.

Rekamie, középkék, löszörbetéses, kitűnő állapotban, jutányosan priváttól eladó. Hatvan u. 6. sz. V. 30. 1752

VEGYES

Örökbe adnám egyhetes kisfiamat keresztény családnak. Nyugati ucca 28. sz. második udvar. 1682

Alló kazán, engedélyes 7 négyzetméter fűtő felülettel, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 270 vv.

LAKÁST KERES

Keresek szeptember 1-re 15-re kétszobás és 1—1 szobás lakást, lehet külön udvar. Lakbért három hónapra előre fizetem. „Vasutas” jelígre kérem. 1688

Csinosan bútorozott szobát keresek magas áron fürdőszoba használatra. „Katonatiszt” jelígre a kiadóba. 1764

Keresünk kétszobás, fürdőszobás lakást, lehetőleg központban. Cím a kiadóban. 1751

KIADÓ LAKÁS egy szobás

Szoba, konyhás lakás, előszobával, melék-helyiségekkel kiadó. Kis hegyesi út 19. 1760

Egyszobás, konyhás bútorozott lakás azonnal kiadó, csak fixfizetésűeknek, Honvédtemető ucca 6. 538 vv.

KIADÓ LAKÁS két szobás

Kétszobás, konyhás lakást önálló udvarral keresek. Cím: „Tisztviselő” jelígre a kiadóba. 1743

KIADÓ LAKÁS három szobás

Háromszobás modern uccai lakás, november elsejére kiadó. Értekezni: Hatvan ucca 53. sz., iroda, telefon: 15-12 sz. 1292 vv.

Másodemeleti háromszobás uccai összkomfortos lakás kiadó, november elsejére, Werbőczy ucca 14. szám. 1761

Háromszobás uccai lakás, november elsejére átadó. Megtekinthető: Fűvészkert u. 12. földszint 1. alatt, 2-4 óra között. 1353

BÜTOROZOTT SZOBA

Különbejárattal, szépen bútorozott uccai szoba kiadó, házaspárnak is, Miklós ucca 22. 1765

KERESLET

Egy jó állapotban levő gyalogsági kardot keresek megvételre, sürgősen. Cím: Borszéki Antal, Kalotaszegi ucca. 1741

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISEG

Kiadó raktárnak száraz nagy pince, Rákóczi u. 11. Gyarmathal. 1753

ÁTADÓ ÜZLET VENDEGLŐ

Halász-féle vendéglő és szálloda, üzlet, eladó, átadó. Margit-fürdő mellett. 1718

INGÓSÁG VÉTEL

Keleti perzsaszőnyeget megvételre keresek. Cím: Miklós ucca 13. sz. alá kérem leadni. 1437 9. 5.

INGÓSÁG ELADÁS

Betegtolókosci, eredeti régi üllögarmatúra és alighasznált írógépek, s prizmas látesővek, nagyobb méretű perzsaszőnyegek, s Mária Terézia üvegcsillárok, igen olcsón eladók. Ingóságközzvetítőben, püspöki palota, telefon: 37-99. vv

Jégszekrény s egy fényképezőgép, modern háló hármasszekrény, konyha berendezés, szalon, cselő eladó. Kossuth ucca 49. keresztút. 1061 1. 19.

Komplett hálószoba bútor olcsón eladó. Varga ucca 12. I. emelet. 1358

TÜZELŐ ANYAGOK

Tűzfát, szenet, már most vegyen, hogy jó tüőanyag a biztosítva legyen Vágó József tűzifa és szénkereskedőnél, a Margitfürdő mellett. Uj telefon szám: 37-24. sz. 1242 8. 30

ELADÓ ÁLLAT

Eladó tíz darab egyéves szimultánzózott, miskaróit süldő, tizenöt darab hathónapos, szimultánzózott süldő és 13 darab választott malac, Bellelegő 55. Acsádi út. Burainál. 1728

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyér férfi

Jó munkás fodrászegéd, heti 11 pengővel felvétetik, Kerékgyártó Ferenc, Monostorpályi út 28. sz. 1766

Péksegéd és kifutó felvétetik, Kinizsi ucca 49. szám. 1361

Fodrászegéd azonnal magas fizetéssel felveszek és tanuló is Nagy, Baltazár Dezsó ucca 14. szám. 1359

Férfi fodrászegéd Rákóczi uccán felvétetik. Cím: Sarkady Dezsó, Debrecen, Széchenyi u. 1. szám. 1769

Fiatall fűszerkereskedősegédet azonnali belépésre keresek, Kocsák György, Széchenyi u. 57. szám. 1758

Szakkartári munkás felvétetik. Csak olyan jelentkezzen, aki kerékpáron tud teherrel járni Hatvan ucca 59. 1757

Vidéki Hangya Szövetkezet keres fűszer és italmérésben jártas alkalmi munkatér. Értekezni: Zsák ucca 15. sz. első ajtó. 1771

Új fűszer- és csemegés segédet azonnal felvesz Volentik. Piac ucca 38. szám. 1772

Fodrászegédet jó munkást és egy tanulófiút, vagy leányt felvesz Moldván, Szent Anna u. 1. szám. 1770